

I. BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, sayıtları, sınırlılıkları ve tanımları yer almaktadır.

Problem :

Bir toplumun çağdaş uygarlık düzeyine çıkmasında en önemli öge, eğitimidir. Eğitim sisteminin yapısal özellikleri ve amacı, çağdaş uygarlığı yakalamanın ve kalkınmayı sağlamanın temelini oluşturmaktadır (Celep,2000,s.1).

Eğitim faaliyetlerinin istenilen düzeyde yürütülmesi her şeyden önce yeterli parasal kaynakların artırılması, sağlanması, çeşitli alt kesimler arasında dengeli biçimde bölüştürülmesi ve eldeki kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını zorunlu kılmaktadır (Adem, 1993. s.184-185).

Eğitim sisteminin finansmanı, eğitimin tüm boyutlarını etkileyen ve diğer çalışma alanlarıyla içiçe olan bir çabadır. Bu nedenle eğitimin finansmanı, eğitim sektörünün mevcut sorunlarının temel nedenlerinden birisi olduğu gibi, öngörülen hedeflerin gerçekleşme olanaklarını da sınırlayan bir faktördür (XV. M.E.Şurası, 1996,s.401).

İlköğretim okullarının amaçlarını gerçekleştirebilmeleri, bugün ve gelecekteki faaliyetlerini sürekli olarak başarılı bir şekilde yürütebilmeleri, gereksinim duydukları fonları sağlamalarına bağlıdır. Bu da finans işlevinin okulun diğer işlevleri içindeki önemini göstermektedir (Yaman , 2001,s.11)

İlköğretimin finansmanı evrensel düzeyde ele alındığında, 1948 İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve 1990 Çocuk Hakları Sözleşmesi ile tüm uluslar arası topluluk, temel eğitimin zorunlu ve ücretsiz olması konusunda görüş birliğine varmıştır. Ancak uygulamada farklı durumlar gözlenmektedir. Örneğin pek çok ülkede ilköğretim öğrencilerinin ulaşım, kitap, eğitim araç-gereci vb giderleri de kamu tarafından finanse edilirken, bazı ülke uygulamalarında yerel toplum ve ailelerin eğitime katkıları beklenmektedir (Arslan, 2000,s.3).

İlköğretimin finansmanı; kamu bütçelerinden (devlet bütçesinden ve il özel idare bütçesinden) karşılanması gerekmektedir. Fakat kamunun eğitime yeterli finansmanı ayırmadığı yönünde güçlü bir kanı vardır.

Türkiye' nin ulusal gelirinden eğitim işlerine ayırabildiği para, gelişmiş ülkelere bakarak çok azdır. Bu yüzden eğitimde para kıttır. Bu kıt kaynaklarla eğitimi yönetmek yöneticinin çok becerikli olmasını gerektirir (Başaran, 1994, s.157).

Okul yöneticileri, var olan sınırlayıcı konumlarına karşın, bir şeyler yapabileceklerine inanmalıdırlar.

Gün geçtikçe hızla artan toplumsal eğitim istemini karşılamak, öğretmen, sınıf, katehta, tebeşir, kitap, defter, kalem vb eğitim araçları ile mümkün olamayacaktır. Bunlara video, bilgisayar, televizyon gibi görsel ve işitsel araçların da eklenmesi gerekmektedir.(Adem, 1997, s.136).

Eğitim-Öğretim etkinliklerinin tamamen görsel, işitsel, uygulamalı ve teknolojik alanlarda yürütülmesi gerekmektedir. İlköğretim okullarında bilgisayar ve fen laboratuvarları, çok fonksiyonlu teknoloji sınıfları, resim atölyesi ve iş eğitimi atölyelerinin kurulması zorunluluk haline gelmiştir.

Ülkemizde, İlköğretim okullarında hizmetli, büro memuru, güvenlik görevlisi ve bazı branş öğretmenlerinin açığı eğitimi olumsuz yönde etkilemektedir. Bu ihtiyaçları okulun kendi finansal kaynakları ile karşılaması gerekmektedir.

Yoğun göçün etkisiyle, İstanbul, Ankara ve İzmir gibi metropolitan kentlerde ortaya çıkan eğitim talebinin karşılanmasındaki güçlükler nedeniyle, Milli Eğitim Bakanlığı , İlköğretim Okulu Yöneticileri ve Okul Koruma Dernekleri okulların kaynak sorununu aşmaya yönelik girişimler yürütmektedir.

Başarılı bir yöneticinin , çevrenin eğitime nasıl katkıda bulunabileceğini de bilmesi gerekir. Çünkü çevrede belirli potansiyellere sahip olduğu halde eğitime ne yolla katkıda bulunabileceğini bilemeyen kişi ve kurumlar bulunabilir (Erdoğan, 2000, s.131)

Yönetici ayrıca çevrede bulunan kurumların eğitimle ilişkili olarak sorumluluklarının neler olabileceği konusunda da yol gösterebilmelidir.

Bu konuda en fazla görev okul yöneticilerine düşmektedir. Okulun amaçları doğrultusunda iletilebilmesi, okulun finansman kaynaklarını doğru değerlendirmesine bağlıdır.

Kaynak yetersizliği, her kademedeki eğitim yöneticilerini, bir yandan daha fazla kamu kaynağı elde edebilme diğer yandan da kamu dışı kaynak sağlayabilme yönünde arayışlara götürmektedir.

Bu arayışlardan biriside İstanbul İli Zeytinburnu ve Bakırköy ilçelerindeki Resmi İlköğretim okul yöneticilerinin kaynak sağlama çabalarıdır.

Bu araştırmada; ilköğretim okullarının yöneticilerinin kaynak sağlama girişimlerine, en çok finansman sağladıkları kaynaklara, gider kalemlerine ve yöneticilerin finansman sorunları hakkındaki düşünce ve önerilerine yer verilecektir.

Problem Cümlesi :

Resmi İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Karşılaştıkları Finansman Sorunları Nelerdir ?

Amaç :

Bu araştırmanın amacı, yönetici görüşlerine dayanarak, ilköğretim okulu giderlerinin karşılanmasında, kamu bütçesi ve özel gelir kaynaklarının neler olduğunun ve bu gelirlerin kullanımı konusundaki uygulamaların belirlenmesidir. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

1. İlköğretim Okullarına; Okul Koruma Derneklerinin, kaynak sağlamada ne ölçüde katkısı vardır?
2. İlköğretim Okullarına; İl Özel İdare Bütçesinden, yeterli kaynak sağlanmakta mıdır ?
3. İlköğretim Okullarına; Genel Bütçeden, yeterli kaynak sağlanmakta mıdır?
4. İlköğretim Okullarına; Öğrencilerden Toplanan Eğitime Katkı Payının, kaynak sağlamada ne ölçüde etkisi vardır?
5. İlköğretim Okulu Yöneticileri; kaynak sağlanmasında başka gelir kaynaklarına sahip midir?
6. İlköğretim Okullarının kaynaklarını en çok tüketen giderleri nelerdir?
7. İlköğretim Okulu Yöneticilerinin finansman sorunlarının çözümü konusunda düşünceleri ve önerileri nelerdir?
8. İlköğretim Okulu Yöneticileri; kaynak sağlanmasında farklılık göstermekte midir?

Önem :

Araştırma ile toplanan veriler ve bulgular:

1. İlköğretim Okullarının en önemli finansman kaynaklarını tespit etmek,
2. Bu kaynaklardan elde edilen gelirlerin ne düzeyde, hangi ihtiyaçların karşılanmasında yeterli olabileceğini belirlemek,
3. Araştırma sonuçlarından hareketle, İlköğretimin maliyetinin hangi kaynaklardan karşılandığını ortaya koymak,
4. Bu araştırma ile, İlköğretimin Okullarının ciddi finansman sorunu yaşadığına dikkati çekmek,
5. İlköğretim Okullarının Finansman sorunlarının çözümüne yönelik düşünce ve öneriler geliştirmek ve ilgili alan yazınına katkıda bulunmak açısından önemli görülmektedir.

Sayıtlar :

Araştırmanın temel sayıtları şunlardır:

1. Araştırmanın aracı olan anketi yanıtlayan ilköğretim okulu yöneticileri verdiği yanıtlarla gerçek durumu yansıtmışlardır.
2. Örneklem; evreni temsil etmektedir.
3. Yapılan araştırma, İlköğretimin finansman sorununa ışık tutacaktır.
4. Araştırma İlköğretim Okulu Yöneticilerine karşılaştıkları finansman sorunları hakkındaki görüş ve önerilerini açıklama olanağı yaratmıştır.

Sınırlılıklar :

Araştırma şu sınırlamalar çerçevesinde yapılmıştır:

1. Araştırma İstanbul İli Bakırköy ve Zeytinburnu İlçelerindeki Resmi İlköğretim Okullarının Yöneticileri ile,
2. Araştırma ile ilköğretim okullarının sağladıkları kaynakların miktarını değil tür ve oranlarını belirlemek ile,
3. Araştırma 2001-2002 Eğitim – Öğretim yılı ile,
4. Araştırma anketi yanıtlayan ilköğretim okulu yöneticilerinin kimliklerini ve okullarının adlarının açıklanmaması ile sınırlıdır.

Tanımlar :

Yönetici : Resmi İlköğretim Okullarında müdür veya müdür vekili olarak görev yapan eğitimciler.

Eğitimin Finansmanı : Eğitsel gereksinimlerin giderilmesi için sistemin tümünü içeren öğretim tür ve düzeylerinin sunumunda gerek duyulan gerçek kaynaklara karşılık gelen parasal kaynaklardır.

Giderler: Devlet, aile, öğrenci ve başka kaynakların **okul ve okuldaki öğrenciler için** harcadığı paranın tümüdür. Gider bölümleri şunlar olabilir:

1. **İşgören Giderleri:** Okuldaki sözleşmeli olarak çalışan temizlik personeli, sekreter, güvenlik görevlisi, sözleşmeli öğretmen gibi okul kaynaklarından ücret, yolluk, sigorta ve sağlık primi olarak ödenen harcamalardır.
2. **Yürütme Giderleri:** Okulun işletilmesine yarayan ısınma, aydınlatma, temizlik, büro malzemesi, makine, kırtasiye, haberleşme, taşıma, ulaşım su vb. için ödenen harcamalardır.
3. **Sürdürme Giderleri:** Okul binasının bakımı, onarımı, boya-badanası, koruma, tadilat, tamir vb için ödenen harcamalardır.
4. **Eğitim Giderleri:** Eğitim için araç, gereç, malzeme,, kitap, yayın, gezi, gözlem, araştırma, sportif çalışmalar vb eğitsel etkinliklere ödenen harcamalardır.

Kısaltmalar:

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

MEŞ : Milli Eğitim Şurası

SPSS : Sosyal Bilimlerde İstatistik Paketi

MEV : Milli Eğitim Vakfı

GSMH : Gayri Safi Milli Hasıla

TEDAŞ : Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi

İSKİ : İstanbul Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi

II. BÖLÜM

İLGİLİ ALAN YAZIN

Milli Eğitim Şuralarında Eğitimin Finansmanı:

Milli Eğitim Bakanlığının en yüksek danışma organı olan, Milli Eğitim Şuralarının amacı, Türk Milli Eğitiminin sorunlarını tespit etmek ve bunlara çözüm önerileri geliştirmektir.

Bu güne kadar 16 Milli Eğitim Şurası içinde eğitim sistemimizin en önemli darboğazı olan, <<**Eğitim Sisteminin Finansmanı**>> sorunu, 1988 yılında XII. ve 1996 yılında düzenlenen XV. Milli Eğitim Şurasında görüşülmüştür.

Eğitim şuralarında alınan kararların uygulanması durumunda finansman sorunun ortadan kalkacağı düşünülürken, bu gün içinde bulunan finansman sorunları alınan kararların uygulanmadığını ve kaynakların etkili kullanılmadığını göstermektedir.

XV. Milli Eğitim Şurasında ; kamu kaynaklarının artırılmasına dikkat çekilmektedir. Diğer yandan yeni kaynaklar bulunması, eğitim kalitesinin yükseltilmesi açısından zorunluluk olarak görülmektedir. XV. Milli Eğitim Şurasında ; “Eğitim Sisteminin Finansmanı” konusunda çözüm önerileri geliştirilmiştir.

1. Kamu eğitim harcamaları, tasarruf tedbirleri ve bütçe kesintileri dışında tutulmalıdır.

(Buna rağmen eğitim, tasarruf tedbirleri açısından en fedakar alan olarak ön plana çıkmaktadır. Eğitimde yapılan fedakarlık ise ülkeleri az gelişmişliğin kısır döngüsüne daha fazla hapsedmektedir.)

2. Eğitimde kaynakların yerinde kullanımı açısından, eğitimde yerel yapılanmaya geçilmeli, yönetici, öğretmen, öğrenci, veli, sendika ve meslek kuruluşlarının eğitim yönetimine katılımları sağlanmalıdır. Yerel birimlerin öğretmen dağılımı ve yatırımlar konusunda söz sahibi olmaları sağlanmalıdır. Teşkilatın yeniden düzenlenmesi sırasında eğitim kuruluşları düzeyinde bütçe birimleri kurulmalıdır.

(Burada yerel yönetimlere yetki devri ve karara katılma ilkesinin hayata geçirilmesi istenmektedir. Kaynakların rasyonel ihtiyaçlar gözetilerek kullanılması öngörülmektedir.)

3. Ailelerin eğitim giderlerine katılımı gündeme getirilmeli ve maliyetlere katılım payı; ailelerin gelir düzeyi, eğitim kademeleri, okul türleri ve bilim alanlarına göre farklı olmalıdır.
4. Eğitim giderlerine katılım payları konusunda demokratik katılımın da gereği olarak, velilerin denetimini öngören yeni bir yapılanmaya gidilmelidir.
5. Okullarda gelir elde etmek amacıyla yapılan dergi, yardımcı kitap ve diğer araçların alım, satımı vb. işlemlerde öğretmen ve yöneticilerin aracılık etmesine son verilmelidir.
6. Eğitime yapılan bağışların vergi matrahından düşülmeleri sağlanmalıdır.
7. Belediye Gelirleri Kanununda düzenleme yapılarak eğitim giderleri her türlü vergiden düşülmelidir.
8. Ders kitaplarının yeniden kullanılmasına olanak sağlayıcı sistem geliştirilmelidir.
9. Eğitim tesisleri tam gün, karma ve bütün yıl tam kapasite ile kullanılmalıdır.
10. Okullardaki eğitim araç-gereç envanterleri çıkarılarak araç-gereç alımı ve kullanımında savurganlık önlenmelidir.
11. Eğitim bina ve tesisleri teknolojik gelişmelere, bölgesel ve iklim koşullarına uygun olarak planlanmalı ve kaliteli tesis yapılarak, proje ile birlikte bakım ve onarım cetvelleri hazırlanmalı, planlı ve periyodik bakım ve onarımına geçilmelidir.
12. Nüfus yoğunluğunun çok olduğu metropolitan kentlerde eğitim kampüsleri kurulmalıdır.
13. Kaynakların etkin kullanımını sağlamak için, uzman personel istihdamına geçilmesi ve Bakanlık bünyesinde araştırmacı, planlama uzmanı, mimar, mühendis, iktisatçı, işletmeci, programcı vb. personel istihdamı yapılmalıdır.
14. Kamu eğitim bütçesinin, konsolide bütçe içindeki payı en az % 20, GSMH içindeki payı en az % 8 düzeyine yükseltilmelidir.
15. 8 yıllık zorunlu eğitim göz önüne alınarak İl Özel İdare Bütçesinden eğitime ayrılan pay % 20 den % 30 a çıkarılmalıdır.
16. Kullanım hakkı Milli Eğitime ait olan ilköğretim kurumlarının , lojman vb. taşınmazlarının geliri tamamen ilköğretim hizmetlerinde kullanılmalıdır.
17. 222 sayılı yasada, belediye gelirlerinin % 5'i , emlak ve çevre temizlik vergisinden pay alınmalıdır şeklinde düzenleme yapılmalıdır.

18. Özelleştirme gelirlerinin % 3'ü eğitime aktarılmalıdır. Gelirler ve Kurumlar vergisi gelirlerinin % 2'si eğitime aktarılmalıdır.
19. Toplu konut alanlarına konut sayısı ve nüfus oranına göre eğitim tesisi yapma zorunluluğu getirilmelidir.

Sonuç olarak: XV. Milli Eğitim Şurası 21. yüzyılın başlarında, çağdaş toplumlarla bütünleşme hedefleri olan toplumumuzun eğitim hizmetlerinin karşılanmasında, eşzamanlı olarak, mevcut kaynakların etkin kullanımı, kamu eğitim bütçesinin en üst düzeye yükseltilmesi ve eğitim maliyetlerine, eğitimden yararlananların ekonomik güçlerine göre katılımını da içeren çok yönlü bir finansal yaklaşımı benimsemekte ve böyle bir yaklaşımın hem toplumsal hem de kişisel getiriler açısından, kısa ve orta vadede, en akılcı ve en gerçekçi yol olduğu kanısını paylaşmaktadır (MEB,1996, s.401-409).

Eğitimin Finansmanı İle İlgili Yapılan Araştırmalar:

“İlköğretimde Kaynak Arayışları” adlı Kavak, Ekinci ve Gökçe'nin , Ankara İlinin ilçelerinde yaptıkları araştırmada :

- 1- Devlet bütçesinden ilköğretime ayrılan kaynakların yıllara (1985-1995) göre gelişimi nasıldır?
- 2- İl Özel idare bütçelerinden ilköğretime ayrılan kaynakların yıllara (1985-1995) göre gelişimi nasıldır?
- 3- İlköğretim kurumlarının özel gelir kaynakları nelerdir?
- 4- İlköğretim okullarının özel gelir kaynakları arasında en yüksek miktarı oluşturan kaynak türleri hangileridir?
- 5- İlköğretim okullarının çeşitli giderleri hangi gelir kaynakları ile karşılanmaktadır?

Sorularına yanıt aradıkları araştırmalarında, elde ettikleri bulgulara dayanarak ulaştıkları günümüze de ışık tutacak, sonuç ve öneriler özetle şunlardır:

- 1- Genel olarak tüm eğitim kademelerinde, özel olarak ilköğretimde sayı ve nitelik açısından ulaşılan durum ile uluslar arası göstergeler dikkate alındığında, Devlet bütçesinden eğitime ve ilköğretime ayrılan kaynaklar yetersizdir. Mevcut kaynak akışıyla, geçmişin açıklarını ve günümüzün gereksinimlerini karşılamak mümkün değildir. Kaynakların etkin kullanımı da ayrı bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir.

- 2- Yerel düzeydeki katkıları temsil eden İl Özel İdare katkıları toplam ilköğretim bütçesinin % 1' leri düzeyinde olup sembolik niteliktedir.
- 3- Gerek devlet bütçesi gerek İl Özel İdare katkılarının yetersizliği, okul yönetimlerini ve/veya okul koruma derneklerini alternatif kaynak arayışlarına sürüklemiştir. Nitekim bunun sonucunda, özellikle kent okulları değişik stratejiler geliştirerek, okullara göre değişmekle birlikte, 27 çeşit gelir kaynağı yaratmışlardır. Bu kaynakların büyük bir bölümü velilerin (yani eğitim hizmetinden doğrudan yararlananlar) eğitim giderlerine doğrudan yada dolaylı katkılarını öngörmektedir. Böylece, eğitim maliyetlerinin velilerle paylaşımının en son tartışılabileceği kademe olan ilköğretimde dahi eğitimin paralı olup olmadığı tartışılır hale gelmiştir.
- 4- Velilerden para toplama yöntemleri, velileri okula çekme yerine neredeyse okuldan soğutucu ya da uzaklaştırıcı duruma düşürmüştür.
- 5- Sağlanan kaynakların kayıtlı olup olmadığı konusunda kuşkulular vardır.
- 6- Hangi ad altında ve yüklenicisi kim olursa olsun, okula kaynak sağlama sürecinin, koruma derneği, okul yönetimi, öğretmenler ve öğrenciler açısından hem zor hem de pek hoşnut olunmayan bir iş olduğunu vurgulamak gerekir. Özellikle sınıf içinde para toplama işlemlerinin öğretmenler ve öğrenciler bakımından ciddi sıkıntılara yol açtığına ve eğitimin niteliğini zedeler boyuta ulaştığına ilişkin yaygın izlenimler vardır.
- 7- Devlet, bir-iki yıl öncesine kadar (eğitime katkı payı toplanmasına kadar) kent okullarına yakıt, elektrik vb. işletme giderlerine tamamen veya önemli ölçüde destek sağlarken, eğitime katkı payı projesi uygulamaya geçirdikten sonra kent okullarının işletme giderlerinin karşılanması da yavaş yavaş velilere aktarılmaktadır. Burada kamu kaynaklarının okullar arası dağılımında adalet ilkesine ne ölçüde uyulduğu tartışmaya açık bir konu olarak görülmekte, yada kamu kaynaklarının tahsisinde devletin bir öncelik tercihinin bulunup bulunmadığı da bir soru olarak zihinlerde durmaktadır.
- 8- İlköğretim kurumlarının finansmanı konusunda, hem okul müdürleri hem de öğretmenlerin çoğunluğunun çok yönlü bir finansal yaklaşımı benimsedikleri dikkat çekmektedir.

Araştırmanın bulgularından ulaşılan bu sonuçlara göre ilköğretim kurumlarının kaynak arayışlarına karşı araştırma grubunun geliştirdiği çözüme yönelik öneriler özetle şunlardır:

Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşundan günümüze kadar geçen sürede hemen hemen tamamen kamu finansmanı ve kamu işletmeciliği ile ilköğretimde belli bir nicel ve nitel düzeye ulaşılmıştır. Ancak, ilköğretim sistemine dahil edilemeyen çocukların bulunduğu, önemli sayıda öğrencinin birleştirilmiş sınıflarda eğitim öğrenim gördüğü, İlköğretim okullarının çoğunda ikili eğitim yapıldığı, yoğun göç alan kentlerde 50-60 kişilik sınıflarda eğitimin yapıldığı, on binlerce sınıf öğretmeni açığının kapatılmadığı ve ülkenin her yöresine eşit eğitim hizmeti sunulmadığı bir tabloyla karşı karşıyayız.

Geçmişten günümüze biriken bu açıkların, mevcut kaynak akışı ve yapısıyla kısa ve orta vadede kapatılması güç hatta olanaksız görünmektedir. Bu durum, ilköğretime kaynak sağlama ve kaynak dağıtım konularında yeni yaklaşımları ve açılımları gerektirmektedir.

Bu bağlamda, istikrarlı bir demokrasi ve ekonomik büyüme için ulusal düzeyde ilköğretim seferberliği ilan edilmelidir. Bu seferberliğin lokomotifleri sivil toplum örgütleri ve kitle iletişim araçları olmalıdır. Bu grupların ana hedefi, çocuk ve ilköğretimin önemi konusunda kitleleri bilinçlendirip, kamuoyu oluşturarak siyasal iktidarı etkilemek olmalıdır. Bu ana hedef doğrultusunda sivil toplum örgütleri ve kitle iletişim araçlarının bir bütünlük içinde ve eş zamanlı olarak ele almaları gereken konular şunlar olmalıdır:

- 1- Devlet bütçesinden eğitime ayrılan kaynaklar % 20' ler düzeyine çıkarılmalıdır.
- 2- Kamu eğitim bütçesinde ilköğretime öncelik verilmeli ve ilköğretime ayrılacak pay % 50' ler düzeyine çıkarılmalıdır.
- 3- Belediyelere, hem bütçelerinden ilköğretime kaynak tahsis etme hem de ilköğretim kurumları açma ve işletme yükümlülüğü verilmelidir.
- 4- Özel ilköğretim kurumlarının yaygınlaştırılması teşvik edilmelidir.
- 5- Kamu kaynaklarının yetersizliği nedeniyle, ekonomik durumu uygun olan velilerin eğitim giderlerine katılımının gerekliliği ve önemi ortaya konmalı ve eğitim giderlerine katkıları özendirilmelidir.
- 6- Eğitim giderlerine katılım payı olarak velilerden alınacak paraların miktarının belirlenmesi, toplanması ve harcanmasının denetimi için velilerinde etkin olarak yer

alabileceği yeni bir yapılanmaya gidilmeli, bu süreç içinde öğretmen ve öğrenciler (sınıf içi) yer almamalıdır.

- 7- Okula dayalı veli örgütleri (Koruma Derneği ve Okul-Aile Birliği) daha iyi çalışır hale getirilmeli ve okullarına sahip çıkan “aktif veli” teması işlenmelidir.
- 8- Ekonomik durumu uygun ailelerden eğitim giderlerine katılım payı alınırken, eğitim olanaklarından yararlanmada dezavantajlı gruplara (kırsal kesim, gecekondulu, yoksullar vb) kitap, eğitim araç-gereci, giyim, gıda, ulaşım vb. destekler sağlanmalıdır.
- 9- Herkesin eşit düzeyde ilköğretimi görme hakkı üzerinde durulmalıdır.
- 10- Kaynakların etkin kullanımı için eğitim yönetimi kapasiteleri güçlendirilmelidir.

Sonuç olarak, ilköğretim, iyi insan, topluma , yasalara saygılı, toplumsal sorunlara duyarlı iyi yurttaş yetiştirme ve kalkınmanın anahtarıdır. Bu önemi nedeniyle ilköğretim, tüm toplumu ilgilendiren bir girişimdir ve ancak toplumun tüm kesimlerinin katılımıyla geliştirilebilir (Kavak, Ekinci ve Gökçe,1997, Ankara, Şafak Matbaacılık).

“İlköğretim Yöneticilerinin Finansman Sorunları” başlıklı Ünal’ ın, 1993-1994 öğretim yılında İstanbul İli Üsküdar ve Kadıköy İlçelerinde yaptığı, İlköğretim Okullarının;

1. Finansman kaynakları nelerdir?
2. Finansman kaynakları hangi ihtiyaçlarını karşılayabiliyor?
3. Finansman kaynakları hangi düzeyde ihtiyaçlarını karşılıyor?

Sorularına yanıt aradığı araştırmasında, şu bulgulara ulaşmıştır:

- 1- İlköğretim okullarındaki harcamaların büyük oranda okul koruma dernekleri tarafından karşılandıklarını göstermektedir. Bu durum ilköğretim okullarına yeterli finansman kaynaklarının aktarılmadığını göstermektedir.
- 2- Bulgular ilköğretim okullarının harcamalarında il özel idarelerinin katkılarının çok yetersiz olduğunu göstermiştir. İlköğretim okullarında il özel idarelerinin desteğinin giderek azaldığı saptanmıştır.
- 3- Araştırma bulgularına göre ; Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinden hiç finansman sağlanmadığı belirtilmiştir.

- 4- Okulların buldukları yerlere bağı olarak çevredeki hayırsever kişilerden, özel kuruluşlardan vb. destek sağladıkları görülmektedir.
- 5- Çeşitli ad altında toplanan gelirler nedeniyle katkı paylarından beklenen desteğin sağlanamadığı görülmüştür.

Ünal, adı geçen çalışmasında günümüze de ışık tutabilecek şu önerilerde bulunmuştur:

- 1- Okullarda yapılacak ve yapılması düşünülen çalışmaların halka gerekçeleriyle açıklanarak aydınlatılması ve bu çalışmaların yapılması gerektiğine inandırılmalarıyla halkın harcamalara katkısı sağlanabilir.
- 2- Katkı paylarının yasallaştırılması ve sistemli hale getirilmesi sağlanabilir.
- 3- Okullar bağı buldukları mahalli idarelere bağlanabilir ve kademeli olarak özelleştirilebilir.
- 4- Sözleşmeli personel ve öğretmen alınmasına imkan tanınabilir.
- 5- Okulların fiziki durumları bakım onarım işleri eğitimin devamlılığı açısından çok yakın takip edilmeli ve il özel idareleri tarafından bu alanlarla ilgili harcamalar yapılmalıdır.
- 6- Okul kantin kiraları okul koruma derneklerine bırakılmalıdır.
- 7- İlköğretim konusunda anayasada gerekli değişiklik yapılmalıdır.
- 8- Okul veli dialogunun iyi kurulması gereklidir.
- 9- Okul müdürlerinin mutlaka eğitim yöneticiliği ve bütçe yönetimi konusunda hizmet içi eğitime alınarak bilgilendirilmeleri sağlanmalıdır.
- 10- Milli Eğitim Bakanlığının finansal destek vermesi sağlanmalıdır (Ünal, 1997,s.369-377).

“İlköğretim Okullarının Finansman Kaynakları” Yaman’ ın, Edirne İl Merkezindeki İlköğretim Okullarında Bir Araştırma, başlıklı 2001 yılında yaptığı araştırma ile ;

- 1- İlköğretim okullarının ihtiyaçları nelerdir?
- 2- İlköğretim okullarının finansman kaynakları nelerdir?
- 3- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ayrılan bütçe, okulların ihtiyaçlarını karşılamada yeterli midir?
- 4- Finansman kaynaklarının harcama kalemlerine dağılımı nasıldır?

Sorularına yanıt aradığı araştırmasında, özetle şu bulgulara ulaşmıştır:

- 1- İlköğretim okullarına Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ayrılan bütçe, yöneticiler tarafından yetersiz bulunmuştur.
- 2- Araştırmada tespit edilen en önemli finansman kaynağı okul koruma dernekleridir. İkinci sırada İl Milli Eğitim Müdürlüğü, diğer finansman kaynakları önem sırasına göre şu şekilde sıralanmaktadır; Kantin ve kooperatif gelirleri, dergi iskontoları, arma, kravat satışları, kermes, çay, okul gecesi türü faaliyet gelirleri, hayırsever vatandaşlar, gönüllü kuruluşlar, öğrenci velileri ve diğer kaynaklardır. Bu araştırmada ilköğretim okulu yöneticilerinin giderleri karşılamak için bir çok finansal kaynaktan yararlandıkları ve gereken kaynağı bulmak için büyük çalışma ve özveride buldukları tespit edilmiştir.
- 3- Yakıt, elektrik, su, telefon giderlerinin bir kısmı, onarım ve tamirat giderlerinin büyük maliyetli olanları, okul donanımı malzemesi giderlerinin bir kısmı, ders araç-gereç alımı giderlerinin bir kısmı, laboratuvar malzemelerinin tamamı, İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından karşılanmaktadır. Bu kalemlerde geçen giderlerin önemli bir bölümü ve bunların dışında kalan giderlerin tamamı; koruma dernekleri ve diğer bütçe dışı kaynaklardan karşılanmaktadır.
- 4- Araştırmada tespit edilen ilginç bir nokta da İl Milli Eğitim Müdürlüğü bütçesinde yeterli kaynak olmasına karşın bazı giderlerin karşılanmayıp faturaların okullara gönderilmesidir. İl Milli Eğitim Müdürlüğü bütçesinin yetersiz olduğunu belirtirken bütçede bir yıldan diğer bir yıla para devrinin olduğu ve bütçenin tamamının kullanılmadığı göze çarpmaktadır.
- 5- Okul yöneticilerinin finansal plan hazırlamadıkları görülmüştür. Harcama yapılacak alanların büyük çoğunluğu belli olmasına karşın ihtiyaç duyulacak fon gereksiniminin tespit edilmediği, giderlerin hangilerinin hangi kaynaklardan karşılanacağını belirlenmediği, en önemlisi de fon giriş-çıkışlarının zamanlamasının yapılmamış olduğu görülmüştür. Özellikle okul yöneticilerinin bu nedenle gider faturalarını ödemedi zorluklar yaşadıkları ve bu sebeple bir gider için birden çok kaynak kullanmak zorunda kaldıkları tespit edilmiştir.

Yaman, çalışmasında özetle şu önerilerde bulunmuştur:

- 1- Okullarda yapılan, arma ,kravat, okul forması türü satışların, yardımcı kaynak kitap, dergi alımlarının okul koruma dernekleri tarafından yürütülmesi uygun olacaktır.

Çünkü bu tür yasal olmayan, okul yöneticisinin yetki alanına girmeyen faaliyetler suiistimale açıktır.

- 2- Okul çalışanları tarafından düzenlenen kermes, okul çayı, yemek türü faaliyetlerin okul koruma dernekleri tarafından düzenlenmesi uygun olacaktır. Okul çalışanlarınca düzenlenen bu tür faaliyetler yasal değildir ve suiistimale açıktır.
- 3- Üniversiteler ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından okul yöneticilerine okul finansmanı, eğitim ekonomisi ve planlaması konusunda seminer veya kurs düzenlenmesi uygun olacaktır. Okul yöneticileri, ilgili kuruluş, kişiler ve kendi aralarında fikir-alış verişinde bulunarak karşılaştıkları sorunlara daha iyi çözümler üreteceklerdir (Yaman, 2001, T.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mezuniyet Projesi).

İlköğretim Okullarının Finansman Kaynakları:

İlköğretim okullarının finansman kaynaklarını yüklenicileri ve yasalarda belirtildiğine göre iki bölümde incelemek gerekmektedir.

Kamu Bütçeleri :

Genel Bütçeden Sağlanan Gelir:

222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 77. maddesinde belirtilen, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce her yıl kabul edilen Genel Bütçe Kanununa göre eğitime ayrılan paydır. İl Milli Eğitim Müdürlükleri, Milli Eğitim Bakanlığına her yıl ihtiyaçlarını bütçe disiplini içinde bildirirler. Bakanlık, illerin ve okulların daha önceki isteklerini de dikkate alarak, Genel Bütçeden eğitime ayrılan ödeneği dağıtır. Ödenekler; Maliye Bakanlığına bağlı Mal Müdürlükleri aracılığı ile harcanır.

İl Özel İdare Bütçesinden Sağlanan Gelir:

222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 76/b maddesine göre İl Özel İdaresi yıllık gelirinin en az % 20' sini ilköğretim giderlerine ayırmak zorundadır. 3360 Sayılı İl Özel İdaresi Kanununa (1987) göre, ilköğretim okulu açmak , yürütmek, bakım, onarım ve donatımı için ödenek ayırmak illerin görevidir. Ayrıca MEB Bütçesinden ilköğretim hizmetlerinde yatırım ve cari giderler için aktarılan kaynakların kullanımında da ara yönetsel birim işlevini İl Özel İdareleri yerine getirir.

Özel Gelir Kaynakları:

Okul Koruma Derneği' nin Sağladığı Gelirler:

Okul Koruma Dernekleri; 2908 sayılı Dernekler Kanununa göre kurulur ve çalışmalar yürütür. Okullarda; okul yönetimine yardımcı olmak, eğitsel, kültürel ve sportif çalışmalar düzenlemek, yoksul öğrencilere maddi yardım sağlamak, okulun bakım, onarım, tadilat, yakacak, elektirik, su, telefon, kırtasiye, temizlik vb. giderlerinin karşılanmasına kaynak yaratmak, ders araç-gereç ve malzemelerinin teminini sağlamak, öğretmen-öğrenci-veli işbirliğini ve kaynaşmasını sağlayacak etkinlikler düzenlemek, okulun diğer kuruluş ve birimleri ile uyumluluğunu sağlamak amacı ile Okul Koruma Derneği kurulur ve faaliyet gösterir. Yasaya uygun olarak, gelir kaynakları şunlardır:

- Okula gelir sağlamak ve okulu çevreye tanıtmak amacıyla eğlence, gece, çay, kermes, yemek, gezi vb. faaliyetlerden elde edilen gelirler.
- Dernek üyelerinin aidatlarından elde edilen gelirler.
- Kayıt döneminde öğrenci velilerinden sağlanan gönüllü bağışlardan elde edilen gelirler.
- Çevrede bulunan işletme, fabrika, esnaf, varlıklı vatandaş, hayır sever kişiler, vakıflar, kulüpler, dernekler vb' den elde edilen bağışlardan elde edilen gelirler.
- Okulu tanıtıcı arma, kravat, resim, rozet vb satışlardan sağlanan gelirler.
- Okulun ihtiyaçlarına öğrenci aidatı adı ile yapılan ödentilerden elde edilen gelirler.
- Okulla ticari alışveriş içinde olan teşekküllerden sağlanan bağışlardan elde edilen gelirler.
- Ayrıca her türlü faaliyetlerinden sağlanan aynı yardımlardır.

Eğitime Katkı Payı:

Milli Eğitim Vakfı adına önce Ankara ve İstanbul illerinde pilot uygulama olarak başlatılan, 1994-1995 öğretim yılından itibaren eğitimden yararlananların ekonomik güçlerine göre her ay aidat alınması uygulamasına geçilmiştir. Her ay alınacak miktar öğretim yılı başında iller tarafında belirlenerek uygulanmaktadır. Başlangıçta okulların bir takım sosyal ihtiyaçlarını karşılamak için konulan bu uygulama giderek okulların en önemli gelir kaynağı olmuştur. 1996-1997 öğretim yılında okulların elektrik, su, telefon giderlerinin de bu kaynaktan sağlanması için harcama kapsamı genişletilmiştir. Katkı Payı Milli Eğitim Vakfı (MEV) adına toplanması nedeniyle elde edilen gelirin % 5'i İlçe, % 5'i İl ve % 15'i de MEV payı olarak okullar tarafından üst kuruluşlara gönderilmektedir.

Diğer Gelir Kaynakları:

Okul Kooperatifi ve/veya Kantin Geliri:

Okul kooperatifleri 2140 sayılı tebliğler dergisinde yayınlanan "Eğitici Kollar Yönetmeliği" çerçevesinde kol faaliyeti olarak yürütülür.

İstanbul İli sınırlarındaki ilköğretim okullarında kantin işletme zorunluluğu getirildiği için kooperatiflerin ya işletilmediği yada etkin kullanılmadığı, bu nedenle kaynak sağlamada etkisiz olduğu bilinmektedir.

Okul kantinlerinin işletilmesi; mülkiyeti İl Özel İdarelerine ait ilköğretim okullarında, İl Özel İdaresinin açmış olduğu ihaleyi kazanan özel kesimlerce yapılmaktadır. Okul kantinlerinde öğrencilerin ihtiyacı olabilecek gıda, kırtasiye malzemeleri, içecek, su, çikolata vb. çok geniş kapsamlı hizmetler sunulmasına karşın, ilköğretim okullarına kira, kar payı, ortaklık payı, sözleşme başışı vb. türde her hangi bir finansman sağlamadığı tespit edilmiştir.

Velilerden Bağış Yoluyla Sağlanan Gelir:

Öğrenci velilerinden ekonomik durumu iyi olanların sağladığı, sınıfların araç-gereç, örtü, perde, ders aracı, TV, VCD vb. ihtiyaçlarını karşılamak üzere toplanan gönüllü bağışlardır. Kayıt sırasında yapılan bağışlar ile velilerin meslek ve iş alanları ile ilgili konularda her türlü ayni, nakdi işçilik gibi yardımları ve bağışları kapsamaktadır. Bu tür finansman kaynağının ilköğretim okullarına çok önemli oranda katkı sağladığı bilinmektedir.

Dernekler, Özel Kuruluşlar, Hayırsever Kişilerden Sağlanan Gelir:

Sivil toplum kuruluşları olan dernekler; okullara ilköğretim seferberliği, yoksul öğrencilere burs, ders araç-gereç ve malzeme yardımı, kitap bağıışı, eğitici uzman, doktor, diş hekimi, pedagog, sosyal etkinlikler gibi destek ve yardım sağlamaktadırlar.

Özel kuruluşlar; Fabrikalar, Meslek Odaları, Kooperatifler, Bankalar, Kulüpler, Özel Hastaneler, Vakıflar ilköğretim okullarına büro malzemesi, giyecek, bilgisayar, ilaç, diş macunu ve fırçası, spor malzemesi, ders araç-gereci, laboratuvar donanımı, kitap, elektrikli ve elektronik aletler vb. yardım sağlamaktadır.

Hayırsever Kişiler; öğrenci velisi olamadığı halde ekonomik yönden iyi durumda olan, eğitime yatırım ve kaynak ayırmayı erdem sayan, hayır işlerini toplumsal dayanışma olarak gören kişilerin yaptığı bağışlardır. Bu kişiler her türlü nakdi ve malzeme yardımı ile katkı sağlarken bazen, arsa, bina, tesis gibi çok önemli büyüklükte yardımda yapmaktadırlar.

Bu tür yapılan yardımların sağlanan kaynakların ilköğretim okullarının finansman sorununun çözülmesinde önemi büyüktür. Yapılan yardım ve bağışlar Okul Koruma Derneği tarafından ihtiyaçlara göre kullanılmaktadır.

Dergi, Kitap İskotaları ve Kıyafet Satışından Sağlanan Gelir:

Okullarda her yıl okutulacak ders kitaplarının seçimi, yardımcı kaynak olarak dergi okutulması gibi konularda her ne kadar üst makamlarca bu konuda açıklamalar yapılsa da seçilen bu kaynaklardan okullara kaynak sağlanmaktadır.

Okulun, öğrencilerin giyeceği formları belirleme yetkisi olması nedeniyle bazı ilköğretim okulları; genellikle 6. 7. ve 8. sınıf öğrencilerine dönük okul amblemi taşıyan kravat, arma , çorap vb. kıyafetlerin satışı kaynak sağlamak amacıyla yapmaktadır.

Kermes, Çay, Gezi, Gösteri vb. Faaliyetlerden Sağlanan Gelir:

Okul Koruma Derneği ve Okul Aile Birliğinin organizasyonu ile, okula gelir sağlamak ve sosyal-kültürel etkinlikler çerçevesinde çevre ile ilişkileri geliştirmek amacıyla yönelik olarak düzenlenen, Okul çayı, okul gecesi, okul yemeği, okul kermesi, piknik, tarihi – kültürel, turistik yerlere gezi, tiyatro ve sinema gösterilerinden kaynak sağlanmaktadır. Bu tür etkinliklerden sağlanan kaynakların ilköğretim okullarının finansman sorununun çözülmesinde önemi büyüktür.

Karne, Diploma, Resim vb. Satışından Sağlanan Gelir:

Milli Eğitim Vakfı tarafından basılıp satışı yapılan diploma, karne, takdirname, teşekkürname belgesi vb. basılı belgelerin zaman zaman ilköğretim okullarına kaynak sağlamada kullanıldığı bilinmektedir.

İlköğretim Okullarının Giderleri:

İlköğretim okullarının sağladıkları kaynakları harcadıkları gider kalemleri (15) on beş grupta toplanarak aşağıya çıkarılmıştır:

Elektrik Giderleri:

Okulların bina içi ve bina dışı her türlü aydınlatılması ile elektrik enerjisi gerektiren cihazlar için elektrik kullanımı ile oluşan giderler. Okulların en önemli giderleri arasındadır. Elektrik dağıtan kurumlara ödenmektedir.

Su Giderleri:

Okulun her türlü temizliği, tuvalet temizliği, öğrencilerin temizliği, içme, çiçek ve bahçe sulama amaçlı kullanılan su için belediyelere ödenen giderlerdir.

Telefon Giderleri:

Okulların yönetsel amaçlarını gerçekleştirebilmek için haberleşme, fax, internet erişimi gibi iletişimsel etkinlikler sonucunda oluşan bir giderdir. Her ay fatura edilen bu gider ödenmediği zaman iletişim olanağı engellenmektedir. Bu nedenle telefon giderlerini okul yöneticileri öncelikli olarak ödemek zorundadır.

Yakıt Giderleri:

Okulların soğuk mevsimlerde ısıtılması amacıyla kullanılan her türlü yakıtı ödenen paraları kapsamaktadır. Araştırmanın yapıldığı Zeytinburnu ve Bakırköy ilçelerindeki ilköğretim okullarında farklı ısınma sistemleri bulunmaktadır. Bir çok okulda kömür, mazot, fueloil veya gazyağı, bazılarında ise doğalgazla çalışan kalorifer tesisatı bulunmaktadır. Kömür, gazyağı, mazot, fueloil gibi yakıtları kullanan okulların yakıt gereksinimi çoğu zaman valiliklerin girişimi ile topluca karşılanmaktadır.

Doğal gaz kullanan okullar da ise belediyelerce aylık faturalandırma ve aylık nakit ödeme zorunluluğu olması nedeniyle yakıt giderleri önemli bir gider olarak görünmektedir.

Araç-Gereç, Malzeme Alımı Giderleri:

Okulların sıra, masa, ders aracı, spor malzemesi, nalburiye malzemeleri, elektrik malzemesi, büro malzemesi, cam, ayna, kapı, çivi, çerçeve, tablo, pano, şerit, ip, tesisat malzemesi vb. alımlarının karşılanması ile oluşan giderleri kapsamaktadır. Okulların kalabalık oluşu, alınan malzemenin hor kullanımı gibi nedenlerle okulların çok önemli bir kaynağını harcayan gider türü olmaktadır.

Temizlik Malzemesi Giderleri:

Çok sayıda öğrencinin kalabalık sınıflarda bir arada bulunduğu okullarda temizlik çok önemli bir hizmettir. Sağlıklı bir ortamın yaratılmasında sık sık ve etkili temizlik yapılması nedeniyle çamaşır suyu, deterjan, dezenfektanlar, talaş, süpürge, paspas, bez, eldiven, kürek, çöp kovası, çöp poşeti vb temizlik için kullanılan her türlü malzeme alımı için kullanılan giderdir. Bu gider türü okulların en çok kaynak ayırdığı giderlerin başında gelmektedir.

Temizlik İşlerini Yapan Personel Giderleri:

Diğer kamu kuruluşlarında olduğu gibi, ilköğretim okullarında da yaşanan en önemli eleman sıkıntısı temizlik işlerini yapacak insanların olmayışıdır. Okullarda yeterli sayıda kadrolu hizmetli olmadığı için, okul koruma derneklerini sezonluk olarak insan çalıştırmaya yöneltmiştir. Çalıştırılan temizlik elemanlarının aylık ücretleri asgari ücretin altında kalmayacak şekilde belirlenmektedir. Temizlik elemanlarının okula maliyeti sadece aylık ücretlerle sınırlı kalmamaktadır. Çalışma hayatını düzenleyen yasa gereğince kamu kuruluşlarında sigortasız eleman çalıştıramayacağı için her elemanın sigorta primi de okullar için önemli bir kaynak harcaması gerektirmektedir. Okulların bu giderlerinin tamamı okulun yarattığı özel finansman kaynaklarından karşılanmaktadır. Çoğu okulların sağladığı özel finansman kaynaklarının tamamına yakını bu alanlara harcamak zorunda kaldıkları bilinmektedir.

Özel Gün Kutlamalarında Yararlanılan Öğretici, Müzisyen vb Giderleri:

Okulların eğitsel ve sosyal faaliyetlerinden olan Resmi Bayramlar, Mahalli Kurtuluş Günüleri, Mezuniyet Törenleri, Okul Geceleri, Okul Kermesleri, Okuma Bayramı, Belirli Gün ve Hafta Kutlamaları gibi etkinliklerinde gösteri amaçlı, oluşturulacak gösteri gurubu, koro, tiyatro gurubu, takım vb özel çalışma ve yetenek gerektiren gurupları yetiştirmek amacıyla dışarıdan geçici olarak tutulan tiyatrocunu, müzisyeni, sunucu, öğretici, eğitici vb. gibi insanlara yapılan giderleri kapsamaktadır.

Boya-Badana, Bakım-Onarım Giderleri:

Okulların temizliği, sağlığı ve estetik görünümleri için her yıl eğitim-öğretim yılı başında badana ve boyanması gerekmektedir. Gerek her türlü boya-badana malzemesi, gerekse boya işlerini yapacak insanların çalıştırılması için önemli bir kaynak harcanmaktadır.

Okullarda kırılan kapı, pencere, sıra, masa, lavabo, çatı yenilenmesi, kiremit, çimento, kum, kilit vb. gibi onarım-bakım giderlerinin yanında, okullarda yeni hizmet birimleri için gerekli tadilat işlerine harcanan giderleri kapsamaktadır. Bu tür giderlerde okulların önemli oranda finansman kaynağını tükettiği bilinmektedir.

Kırtasiye, Basılı Evrak ve Ulaşım Giderleri:

İlköğretim okullarında tutulması gerekli her türlü defter, çizelge, dosya ve basılı kağıtların alımına yönelik giderleri kapsamaktadır. Bu tür basılı kağıt ve kırtasiye malzemelerinin tamamı okulların kendi özel finansman kaynakları ile sağlanmaktadır. Ayrıca her türlü yazışma için zarf, posta pulu, fotokopi kağıtları, kalem, boya, yapıştırıcı, büro malzemeleri bu giderleri kapsamaktadır.

Ayrıca okulun her türlü taşıma, ulaştırma, ulaşım amaçlı giderleri de okul yönetimlerince karşılanmaktadır.

Çevre Düzenlemesi Giderleri:

Okulların çiçeklik, bahçe, oturma salonu, bahçe duvarı, parmaklık, bahçe duvarlarının resimlenmesi, okula dışarıdan gelecek insanların ilk bakış da iyi izlenim edinmesi amacına yönelik düzenlemelerin karşılandığı giderlerdir.

Yoksul Öğrencilere Yardım Giderleri:

İlköğretim Okullarının en önemli işlevlerinden biriside zorunlu eğitim çağında olup da maddi olanaksızlıklar nedeniyle eğitimini sürdüremeyen veya gereksinimlerinin karşılanmasında zorlanan öğrencilere her türlü yardımı yaparak eğitim olanağı sağlamasıdır. Bu amaçla gerek okulların özel finansman kaynaklarından, gerekse kamu kaynaklarını kullanarak yoksul öğrencilere yardıma yönelik her türlü giderleri kapsamaktadır.

İhtiyaç Duyulan Alanlarda Öğretmen, Sekreter, Güvenlik, Personel Giderleri:

İlköğretim okullarında bazı branşlarda öğretmen açığı bulunmaktadır. Özellikle İngilizce, Bilgisayar, Müzik, İş Teknik, Rehberlik, Resim gibi alanlarda yeterli öğretmen bulunamayışı nedeniyle okul yöneticileri dışarıdan sözleşmeli olarak öğretmen çalıştırmaktadırlar. Formasyon açısından uygun bulunan bu öğretmenlerin haftalık ders ücretleri Milli Eğitim Bütçesine ayrılan ödeneklerden karşılanırken, bu öğretmenlerin talep ettikleri sözleşme bedelleri okulun finansman kaynaklarıncı karşılanmaktadır.

Yine ilköğretim okullarının büyük bir bölümünde okulun memur, sekreter gibi yardımcı eleman gereksinimi de okulların özel finansman kaynaklarıncı karşılanmaktadır.

Son yıllarda değişik etkenlerden dolayı okulların önemli bir güvenlik ve korunma sorunu yaşadıkları bilinmektedir. Bu sorunu ancak gece ve gündüz okulun güvenliğini sağlayacak görevlilerce sağlama olanağı bulunmaktadır. Bu elemanların maaş ve sigorta primleri de okulun özel finansman kaynaklarından karşılanabilmektedir.

Sportif ve Sosyal İçerikli Faaliyet Giderleri:

Okulların çevreye ve dışa dönük her türlü faaliyetleri için yapılan harcamaları kapsamaktadır. Bu faaliyetler gezi, sinema, tiyatro izleme, piknik, kardeş okul gezisi, spor karşılaşmaları, sergiler, okulun temsili, tanıtılması etkinlikleri ve okula dışarıdan gelecek konukları ağırlamaya yönelik giderleri kapsamaktadır.

Her Türlü Elektronik ve Elektrikli Cihaz Alımı ve Bakımı Giderleri:

Çağımızda eğitimin görsel, işitsel ve elektronik cihazlarla yapılması zorunluluk haline gelmiştir. Eğitimin kalitesinin artırılması, verimliliğin sağlanması ve çalışanların motivasyonunun sağlanması tamamen yeni teknolojinin kullanılması ile sağlanabilmektedir. Özellikle TV, VCD, Tepe Göz, Video, Fotokopi Makinası, Bilgisayar, Kamera, Sunucu,

Bilgisayar ve Y.Dil Labaratuvarı Donanımı, Çok Amaçlı Salon, Org, Anfi vb. Elektronik cihazların alımına yönelik giderleri kapsamaktadır.

III. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin işlenmesi, çözümü ve yorumu yer almaktadır.

Araştırma Modeli :

Bu araştırmanın modeli, Resmi İlköğretim Okullarında görev yapan yöneticilerin finansman sorunlarını belirlemeye yönelik tarama türü çalışmadır.

Bu çalışmada veriler, uzmanlar denetiminde M.Ü.Teknik Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Semra ÜNAL tarafından hazırlanan ölçeğin geliştirilmesi ile 5' li Likert Ölçeğinde oluşturulan anket uygulanarak elde edilmiştir.

Evren ve Örneklem:

Araştırmanın evrenini; 2001-2002 Eğitim ve Öğretim yılında İstanbul İlinde bulunan Resmi İlköğretim Okulu Yöneticileri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini; İstanbul Zeytinburnu ve Bakırköy ilçelerinde bulunan 48 resmi ilköğretim okulu yöneticileri oluşturmaktadır. Bu ilçeler İlköğretim Okulu yoğunluğu, ilköğretim okulu öğrencisinin kalabalık olması ve araştırmacı Servet İLÇE' nin görev yaptığı ilköğretim okulunun aynı ilçede bulunması nedeniyle özellikle seçilmiştir.

Veri Toplama Aracı:

Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. İlgili alan yazınlarından ve araştırmalarından ayrıca yararlanılmıştır. Anket, Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Semra Ünal' dan izin alınarak 5' li Likert ölçeğinde geliştirilen anketlerin uygulanmasında, İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinden gerekli izinler alınmıştır. Anketlerin dağıtımı, toplanması ve görüşmeleri araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. 48 anketin tamamı geri dönmüş ve değerlendirilmeye alınmıştır.

Anket soruları üç bölümden oluşmaktadır:

I. Bölümde, ilköğretim okulunun özelliklerini ve yöneticinin kişisel özelliklerini belirlemeye yönelik yedi (7) soru;

II. Bölümde, resmi ilköğretim okullarının en önemli finansman kaynakları olan: A- Okul Koruma Derneği Gelirleri, B- İl Özel İdaresi Bütçesi, C- Genel Bütçe ve D- Eğitime Katkı Payı Gelirleri olmak üzere 4 başlık altındaki gelirlerinin, ilköğretim okullarının 15 gider kalemini karşılama oranını belirlemeye yönelik 60 soru;

III. Bölümde, resmi ilköğretim okullarının finansman kaynağı olabilecek diğer gelir kaynaklarının okulun ihtiyaçlarını karşılama oranını belirlemeye yönelik 6 soru ve yöneticilerin problemle ilgili görüş ve önerilerini tespit etmeye yönelik açık uçlu bir sorudan oluşmaktadır.

II. ve III. Bölümdeki sorularda, yöneticiler 5'li sıklıkla üzerinden; her sorunun sonunda yer alan; 1. (Hiç), 2. (Az), 3. (Ara Sıra), 4. (Çoğu Zaman), 5. (Her Zaman) seçeneklerinden kendilerine uygun olan seçeneği işaretleyerek yanıtlamışlardır.

Verilerin İşlenmesi, Çözümü ve Yorumlanması:

Veriler araştırmacı tarafından bilgisayar ortamında Microsoft Excel istatistik programına yüklenerek tablo haline dönüştürülmüştür.

1. İstatistik analizleri için SPSS paket programı kullanılmıştır. Veriler Yüzde, Ortalama, Frekans ve Standart Sapma ile değerlendirilmiştir.
2. Ölçekte kullanılan manidarlık testlerinde 0.05 manidarlık düzeyi kullanılmıştır.
3. İlköğretim Okulu Yöneticilerinin; okullarının giderlerini karşılamadaki farklılıkları için cinsiyet değişkenine göre **t-testi** analizi, 48 ilköğretim okulu yöneticisinin %10,4'ü kadın, %89,6'sı erkek cinsiyetinde çıkması nedeniyle yapılmamıştır.

4. İlköğretim okulu yöneticilerinin; Yöneticilikteki Kıdem, Çalıştığı Okuldaki Yöneticilik Kıdemi, Yöneticilikle İlgili Hizmet İçi Eğitim, Kurs, Seminer vb Etkinliklere Katılma Sayısı ve Çalıştıkları Okuldaki Yönetici Sayıları bağımsız değişkenlerine göre okulun giderlerini karşılamada en çok kullandıkları gelir kaynakları arasındaki farklılığı analiz ederken **tek yönlü varyans analizi** uygulanmıştır.
5. Okul Koruma Derneği Gelirleri ile Eğitime Katkı Payı Gelirlerinin, giderleri karşılama oranları hesaplanırken Çoğu Zaman ve Her Zaman seçeneklerine verilen yanıt yüzdele-ri birbirine yakın değerler olması nedeniyle birleştirilerek beraber değerlendirilmiştir.

IV. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Kişisel Bulgular:

Bu bölümde araştırmaya katılan ilköğretim okulu yöneticilerinin bağımsız değişkenlere ilişkin kişisel bulguları verilmiştir.

Tablo 1: Yöneticilerin cinsiyet değişkenine göre dağılımı

Cinsiyet	Frekans (N)	Yüzde (%)
Kadın	5	10,4
Erkek	43	89,6
Toplam	48	100

Araştırmaya katılan 48 ilköğretim okulu yöneticisinin cinsiyete göre dağılımı; %10,4 kadın, %89,6 erkek cinsiyetinde olduğu görülmektedir.

Tablo 2: Yöneticilerin yöneticilik kıdemine göre dağılımı

Yöneticilik Kıdemi	Frekans (N)	Yüzde (%)
1 – 5 yıl	7	14,6
6 – 10 yıl	9	18,8
11 – 15 yıl	9	18,8
16 ve daha fazla	23	47,9
Toplam	48	100

Araştırmaya katılan 48 ilköğretim okulu yöneticisinin; %14,6' sının 1-5 yıl, %18,8' inin 6 - 10 yıl, %18,8' inin 11 - 15 yıl, %47,9' unun ise 16 ve daha fazla yıl yöneticilik kıdemine sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 3: Yöneticilerin çalıştıkları okuldaki yöneticilik kıdemine göre dağılımları

Çalıştığı Okuldaki Yöneticilik Kıdemi	Frekans (N)	Yüzde (%)
1 – 3 yıl	20	41,7
4 – 7 yıl	12	25,0
8 – 11 yıl	8	16,7
12 ve daha fazla	8	16,7
Toplam	48	100

Araştırmaya katılan 48 ilköğretim okulu yöneticisinin; %41,7'sinin 1-3 yıl, %25,0'inin 4 - 7 yıl, %16,7'sinin 8 - 11 yıl, %16,7'sinin 12 ve daha fazla yıl çalıştığı okuldaki yöneticilik kıdemine sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4 : Yöneticilerin mesleki kıdemine göre dağılımları

Meslekteki Kıdemi	Frekans (N)	Yüzde (%)
1 – 5 yıl	1	2,1
6 – 10 yıl	2	4,2
11 – 15 yıl	-	-
16 ve daha fazla	45	93,8
Toplam	48	100

Araştırmaya katılan 48 ilköğretim okulu yöneticisinin; %2,1' i 1-5 yıl, %4,2'si 6-10 yıl, %93,8'inin 16 ve daha fazla eğitimci mesleki kıdemine sahipken, 11-15 yıl eğitimci mesleki kıdemine sahip yöneticinin bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 5 : Yöneticilerin eğitim yöneticiliği hizmet-içi eğitim, kurs ve seminere katılım sayılarına göre dağılımları

Eğitim Yöneticiliği H.İ.E Katılım	Frekans (N)	Yüzde (%)
Bir Defa	4	8,3
İki Defa	14	29,2
Üç Defa	8	16,7
Dört Defa	17	35,4
Katılmadım	5	10,4
Toplam	48	100

Araştırmaya katılan ilköğretim okulu yöneticisinin; %8,3'ü bir defa, %29,2'si iki defa, %16,7'si üç defa, %35,4'ü dört defa **eğitim yöneticiliği için hizmet-içi eğitim, kurs, seminer vb.** etkinliğe katılırken, %10,4' ü ise hiçbir etkinliğe katılmadığı görülmektedir.

Tablo 6 : Yöneticilerin çalıştıkları okuldaki yönetici sayılarına ilişkin bulgular

Okuldaki Yönetici Sayısı	Frekans (N)	Yüzde (%)
Bir	2	4,2
İki	8	16,7
Üç	24	50,0
Dört ve daha fazla	14	29,2
Toplam	48	100

Araştırmaya katılan 48 ilköğretim okulu yöneticisinin görev yaptığı okulların; %4,2'sinde bir, %16,7'sinde iki, %50,0'sinde üç, %29,2'sinde dört ve daha fazla **yöneticinin (baş md.yrd., md.yrd.)** görev yaptığı görülmektedir.

İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Finansman Kaynaklarından Sağladıkları Gelirin, Giderlerini Karşılama Oranına İlişkin Bulgular Aşağıda Verilmiştir.

Tablo - 7 : Okul Koruma Derneği gelirlerinin giderleri karşılama oranlarına ilişkin bulgular.

Sorular		Düzeyler											
		1 .Hiç		2 .Çok Az		3 .Ara Sıra		4 .Çoğu Zaman		5 .Her Zaman		X	SS
F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%		
A. Okul Koruma Derneği gelirlerinden; Okul yöneticisi olarak, okulunuzun ihtiyaçlarını karşılamak için ne ölçüde yararlanıyorsunuz ?													
1	Elektrik giderlerini karşılamak için:	13	27,1	8	16,7	3	6,3	11	22,9	13	27,1	3,06	1,61
2	Su giderlerini karşılamak için:	19	39,6	7	14,6	3	6,3	8	16,7	11	22,9	2,68	1,66
3	Telefon giderlerini karşılamak için:	3	6,3	8	16,7	5	10,4	8	16,7	24	50,0	3,87	1,36
4	Yakıt Giderlerini karşılamak için:	25	52,1	2	4,2	6	2,5	8	16,7	7	14,6	2,37	1,59

5	Araç-gereç, malzeme alımı giderlerini karşılamak için:	5	10,4	4	8,3	12	25,0	15	31,3	12	25,0	3,52	1,25
6	Temizlik giderlerini karşılamak için:	3	6,3	3	6,3	5	10,4	16	33,3	21	43,8	4,02	1,17
7	Okulun temizlik işlerini yapan personel giderlerini karşılamak için:	7	14,6	4	8,3	5	10,4	9	18,8	23	47,9	3,77	1,49
8	Özel gün kutlamalarında öğrencileri yetiştirmek amacıyla tutulan öğretici, müzisyen v.b. giderleri karşılamak için:	12	25,0	6	12,5	12	25,0	8	16,7	10	20,8	2,95	1,47
9	Boya-badana, bakım-onarım işleriyle ilgili giderleri karşılamak için:	3	6,3	1	2,1	5	10,4	14	29,2	25	52,1	4,18	1,12
10	Okulun kırtasiye, evrak, ulaşım v.b. işleri için yapılan giderleri karşılamak için:	5	10,4	4	8,3	12	25,0	13	27,1	14	29,2	3,56	1,28
11	Çevre düzenlemesi giderlerini karşılamak için:	9	18,8	7	14,6	11	22,9	13	27,1	8	16,7	3,83	1,36
12	Yoksul öğrencilere yardıma yönelik giderleri karşılamak için:	6	12,5	6	12,5	8	16,7	15	31,3	13	27,1	3,47	1,35
13	İhtiyaç duyulan branş ve alanlarda sözleşmeli olarak tutulan öğretmen, eğitici, sekreter, güvenlik görevlisi v.b. giderleri karşılamak için:	8	16,7	7	14,6	13	27,1	10	20,8	10	20,8	3,14	1,36
14	Sportif ve sosyal içerikli faaliyetler, yarışma, turnuva v.b. giderleri karşılamak için:	9	18,8	6	12,5	16	33,3	11	22,9	6	12,5	2,97	1,27
15	Bilgisayar, TV, VCD, Tepe Göz, Daktilo, Fotokopi Makinası v.b. cihaz alımına yönelik giderleri karşılamak için:	5	10,4	8	16,7	9	18,8	10	20,8	16	33,3	3,50	1,38

İlköğretim okulu yöneticilerinin ; Okul Koruma Derneği gelirlerinin giderleri karşılama oranlarına ilişkin görüşleri ve yorumu:

Tablo 7 incelendiğinde; araştırmanın birinci alt problemi olan yöneticilerin <<İlköğretim okullarına; Okul Koruma Derneklerinin kaynak sağlamada ne ölçüde katkısı vardır?>> sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin bulguları aşağıda görülmektedir:

%81,3'ü (%52,1'i Her Zaman %29,2'si Çoğu Zaman) "Boya-badana, bakım-onarım işleriyle ilgili giderlerinin karşılanmasında",

%77,1'i (%43,8'i Her Zaman %33,3'ü Çoğu Zaman) "Temizlik giderlerinin karşılanmasında",

%66,7'si (%50,0'i Her Zaman %16,7'si Çoğu Zaman) "Telefon giderlerinin karşılanmasında",

%66,7'si (%47,9'u Her Zaman %18,8'i Çoğu Zaman) "Okulun temizlik işlerini yapan personel giderlerinin karşılanmasında",

%58,4'ü (%27,1'i Her Zaman %31,3'ü Çoğu Zaman) “Yoksul öğrencilere yardıma yönelik giderlerin karşılanmasında”,

%56,3'ü (%25,0'i Her Zaman %31,3'ü Çoğu Zaman) “Araç-gereç, malzeme alımı giderlerinin karşılanmasında”,

%56,3'ü (%29,2'si Her Zaman %27,1'i Çoğu Zaman) “Okulun kırtasiye, evrak, ulaşım vb. giderlerinin karşılanmasında”,

%54,1'i (%33,3'ü Her Zaman %20,8'i Çoğu Zaman) “Bilgisayar, TV, VCD, Tepe Göz, Daktilo, Fotokopi Makinası vb. cihaz alımına yönelik giderlerin karşılanmasında”,

%50,0'si (%27,1'i Her Zaman %22,9'u Çoğu Zaman) “Elektrik giderlerinin karşılanmasında” finansman kaynağı olarak faydalandıklarını belirtmişlerdir.

Ayrıca okul yöneticilerinin:

%56,3'ü (%52,1'i Hiç %4,2'si Çok Az) “Yakıt giderlerini karşılamak için:>>”,

%54,0'ü (%39,6'sı Hiç %14,6'sı Çok Az) <<Su giderlerini karşılamak için:>> Korumaya derneği gelirlerinden kaynak olarak faydalanmadıklarını belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; İlköğretim Okullarının Gider kalemlerinin karşılanmasında Okul Korumaya Derneklerinin önemli bir finansman kaynağı olduğu görülmektedir.

Tablo - 8 : İl Özel İdare Bütçesinden sağlanan gelirlerin giderleri karşılama oranlarına ilişkin bulgular.

Sorular		Düzeyler											
		1.Hiç		2.Çok		3.Ara		4.Çoğu		5.Her		X	SS
F	%	F	%	F	%	F	%	F	%				
1	Elektrik giderlerini karşılamak için:	10	20,8	7	14,6	14	29,2	9	18,8	8	16,7	2,95	1,36
2	Su giderlerini karşılamak için:	11	22,9	7	14,6	10	20,8	12	25,0	8	16,7	2,97	1,42

12	Yoksul öğrencilere yardıma yönelik giderleri karşılamak için:	47	97,9	1	2,1	-	-	-	-	-	-	1,02	,14
13	İhtiyaç duyulan brans ve alanlarda sözleşmeli olarak tutulan öğretmen, eğitici, sekreter, güvenlik görevlisi v.b. giderleri karşılamak için:	46	95,8	-	-	2	4,2	-	-	-	-	1,08	,40
14	Sportif ve sosyal içerikli faaliyetler, yarışma, turnuva v.b. giderleri karşılamak için:	47	97,9	1	2,1	-	-	-	-	-	-	1,02	,14
15	Bilgisayar, TV, VCD, Tepe Göz, daktilo, Fotokopi Makinası v.b. cihaz alımına yönelik giderleri karşılamak için:	47	97,9	-	-	-	-	-	-	1	2,1	1,08	,57

İlköğretim okulu yöneticilerinin ; İl Özel İdare Bütçesinden sağlanan gelirlerin giderleri karşılama oranlarına ilişkin görüşleri ve yorumu:

Tablo 8 incelendiğinde; araştırmanın ikinci alt problemi olan yöneticilerin << ilköğretim okullarına; İl Özel İdare Bütçesinden, yeterli kaynak sağlanmakta mıdır ? >> sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin bulgular aşağıda görülmektedir.

Tabloya göre, **İl Özel İdare Bütçesinden Hiç kaynak sağlayamayan yöneticilerin oranları aşağıdadır:**

%97,9'u "Temizlik giderlerini karşılamada",

%97,9'u "Okulun temizlik işlerini yapan personel giderlerini karşılamada",
 %97,9'u "Özel gün ve kutlamalarda öğrencileri yetiştirmek amacıyla tutulan öğretici, müzisyen vb. giderleri karşılamada",
 %97,9'u "Okulun kırtasiye, evrak, ulaşım vb. işleri için yapılan giderleri karşılamada",
 %97,9'u "Yoksul öğrencilere yardıma yönelik giderleri karşılamada",
 %97,9'u "Sportif ve sosyal içerikli faaliyetler, yarışma, turnuva vb. giderleri karşılamada",
 %97,9'u "Bilgisayar, TV, VCD, Tepe Göz, Daktilo, Fotokopi Makinası vb. cihaz alımına yönelik giderleri karşılamada",
 %95,8'i "Çevre düzenlemesi giderlerini karşılamada",
 %95,8'i "İhtiyaç duyulan branş ve alanlarda sözleşmeli olarak tutulan öğretmen, eğitici, sekreter, güvenlik görevlisi vb. personel giderlerini karşılamada",
 %93,8'i "Araç-gereç, malzeme alımı giderlerini karşılamada",
 %93,8'i "Telefon giderlerini karşılamada",
 %85,4'ü "Boya-badana, bakım-onarım işleriyle ilgili giderleri karşılamada", İl Özel İdare Bütçesinden hiç kaynak sağlayamadıklarını belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; İl Özel İdare Bütçesinden ilköğretim okullarının sadece yakıt giderlerinin bir kısmı karşılanmakta, diğer giderlere hiç kaynak sağlanamamaktadır.

Tablo - 9: Genel Bütçeden sağlanan gelirlerin giderleri karşılama oranlarına ilişkin bulgular.

Sorular		Düzeyler											
		1.Hiç		2.Çok		3.Ara		4.Çoğu		5.Her		X	SS
		F	%	Az	%	Sıra	%	Zaman	%	Zaman	%		
C. Genel Bütçeden sağlanan gelirlerden; Okul yöneticisi olarak, okulun ihtiyaçlarını karşılamak için, ne ölçüde yararlanıyorsunuz ?													
1	Elektrik giderlerini karşılamak için:	41	85,4	4	8,3	2	4,2	-	-	1	2,1	1,25	,72
2	Su giderlerini karşılamak için:	42	87,5	3	6,3	2	4,2	-	-	1	2,1	1,22	,72
3	Telefon giderlerini karşılamak için:	43	89,6	2	4,2	1	2,1	-	-	2	4,2	1,25	,86
4	Yakıt Giderlerini karşılamak için:	41	85,4	3	6,3	-	-	1	2,1	3	6,3	1,37	1,06

5	Araç-gereç, malzeme alımı giderlerini karşılamak için:	36	75,0	7	14,6	3	6,3	1	2,1	1	2,1	1,41	,87
6	Temizlik giderlerini karşılamak için:	46	95,8	1	2,1	-	-	-	-	1	2,1	1,10	,59
7	Okulun temizlik işlerini yapan personel giderlerini karşılamak için:	43	89,6	3	6,3	1	2,1	-	-	1	2,1	1,18	,67
8	Özel gün kutlamalarında öğrencileri yetiştirmek amacıyla tutulan öğretici, müzisyen ve benzeri giderleri karşılamak için:	47	97,9	-	-	-	-	1	2,1	-	-	1,06	,43
9	Boya-badana, bakım-onarım işleriyle ilgili giderleri karşılamak için:	46	95,8	1	2,1	-	-	-	-	1	2,1	1,10	,59
10	Okulun kırtasiye, evrak, ulaşım v.s. işleri için yapılan giderleri karşılamak için:	46	95,8	1	2,1	-	-	-	-	1	2,1	1,10	,59
11	Çevre düzenlemesi giderlerini karşılamak için:	46	95,8	1	2,1	-	-	1	2,1	-	-	1,08	,45
12	Yoksul öğrencilere yardıma yönelik giderleri karşılamak için:	45	93,8	1	2,1	2	4,2	-	-	-	-	1,10	,42

13	İhtiyaç duyulan brans ve alanlarda sözleşmeli olarak tutulan öğretmen, eğitici, sekreter, güvenlik görevlisi v.b. giderleri karşılamak için:	35	72,9	6	12,5	2	4,2	3	6,3	2	4,2	1,56	1,10
14	Sportif ve sosyal içerikli faaliyetler, yarışma, turnuva v.b. giderleri karşılamak için:	47	97,9	-	-	1	2,1	-	-	-	-	1,04	,28
15	Bilgisayar, TV, VCD, Tepe Göz, daktilo, Fotokopi Makinası v.b. cihaz alımına yönelik giderleri karşılamak için:	40	83,3	1	2,1	6	12,5	1	2,1	-	-	1,33	,78

İlköğretim okulu yöneticilerinin ; Genel Bütçeden sağlanan gelirlerin giderleri karşılama oranlarına ilişkin görüşleri ve yorumu:

Tablo 9 incelendiğinde; araştırmanın üçüncü alt problemi olan yöneticilerin << ilköğretim okullarına; Genel Bütçeden, yeterli kaynak sağlanmakta mıdır?>> sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin bulgular aşağıda görülmektedir:

Tabloya göre, **Genel Bütçeden hiç kaynak sağlayamayan yöneticilerin oranları aşağıdadır:**

%97,9'u "Özel gün ve kutlamalarda öğrencileri yetiştirmek amacıyla tutulan öğretici, müzisyen vb. giderleri karşılamada",

%97,9'u "Sportif ve sosyal içerikli faaliyetler, yarışma, turnuva vb. giderleri karşılamada",

%95,8'i "Temizlik giderlerini karşılamada",

%95,8'i "Boya-badana, bakım-onarım işleriyle ilgili giderleri karşılamada",
%95,8'i "Okulun kırtasiye, evrak, ulaşım vb. işleri için yapılan giderleri karşılamada",
%95,8'i "Çevre düzenlemesi giderlerini karşılamada",
%93,8'i "Yoksul öğrencilere yardıma yönelik giderleri karşılamada",
%89,6'sı "Telefon giderlerini karşılamada",
%89,6'sı "Okulun temizlik işlerini yapan personel giderlerini karşılamada",
%87,5'i "Su giderlerini karşılamada",
%85,4'ü "Elektrik giderlerini karşılamada",
%85,4'ü "Yakıt giderlerini karşılamada",
%83,3'ü "Bilgisayar, TV, VCD, Tepe Göz, Daktilo, Fotokopi Makinası vb. cihaz alımına yönelik giderleri karşılamada",
%75,0'i "Araç-gereç, malzeme alımı giderlerini karşılamada",
%72,9'u "İhtiyaç duyulan branş ve alanlarda sözleşmeli olarak tutulan öğretmen, eğitici, sekreter, güvenlik görevlisi vb. personel giderlerini karşılamada", Genel Bütçeden Hiç kaynak sağlayamadıklarını belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; Genel Bütçeden İlköğretim Okullarına Hiç kaynak sağlanmadığı görülmektedir.

Tablo - 10: Öğrencilerden Toplanan Eğitime Katkı Payı gelirlerinin giderleri karşılama oranlarına ilişkin bulgular.

Sorular	Düzeyler					
	1.Hiç	2.Çok	3.Ara	4.Çoğu	5.Her	
	Az	Sıra	Zaman	Zaman		

D. Öğrencilerden toplanan, Eğitime Katkı Payının okulunuzun ihtiyaçlarını karşılamada ne ölçüde katkısı olmaktadır ?		F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	X	S
1	Elektrik giderlerini karşılamak için:	18	37,5	10	20,8	9	18,8	8	16,7	3	6,3	2,33	1
2	Su giderlerini karşılamak için:	19	39,6	8	16,7	12	25,0	7	14,6	2	4,2	2,27	1
3	Telefon giderlerini karşılamak için:	4	8,3	9	18,8	8	16,7	16	33,3	11	22,9	2,43	1
4	Yakıt Giderlerini karşılamak için:	27	56,3	7	14,6	6	12,5	7	14,6	1	2,1	1,91	1
5	Araç-gereç, malzeme alımı giderlerini karşılamak için:	3	6,3	7	14,6	9	18,8	18	37,5	11	22,9	3,56	1
6	Temizlik giderlerini karşılamak için:	2	4,2	6	12,5	17	35,4	11	22,9	12	25,0	3,52	1
7	Okulun temizlik işlerini yapan personel giderlerini karşılamak için:	4	8,3	6	12,5	5	10,4	18	37,5	15	31,3	3,70	1
8	Özel gün kutlamalarında öğrencileri yetiştirmek amacıyla tutulan öğretici, müzisyen ve benzeri giderleri karşılamak için:	10	20,8	5	10,4	10	20,8	14	29,2	9	18,8	3,14	1
9	Boya-badana, bakım-onarım işleriyle ilgili giderleri karşılamak için:	8	16,7	10	20,8	12	25,0	11	22,9	7	14,6	2,97	1
10	Okulun kırtasiye, evrak, ulaşım v.s. işleri için yapılan giderleri karşılamak için:	3	6,3	6	12,5	7	14,6	18	37,5	14	29,2	3,70	1
11	Çevre düzenlemesi giderlerini karşılamak için:	14	29,2	12	25,0	10	20,8	6	12,5	6	12,5	2,54	1
12	Yoksul öğrencilere yardıma yönelik giderleri karşılamak için:	12	25,0	10	20,8	13	27,1	8	16,7	5	10,4	2,66	1

13	İhtiyaç duyulan branş ve alanlarda sözleşmeli olarak tutulan öğretmen, eğitici, sekreter, güvenlik görevlisi v.b. giderleri karşılamak için:	6	12,5	6	12,5	10	20,8	14	29,2	12	25,0	3,41	1
14	Sportif ve sosyal içerikli faaliyetler, yarışma, turnuva v.b. giderleri karşılamak için:	6	12,5	7	14,6	14	29,2	11	22,9	10	20,8	3,25	1
15	Bilgisayar, TV, VCD, Tepe Göz, daktilo, Fotokopi Makinası v.b. cihaz alımına yönelik giderleri karşılamak için:	4	8,3	5	10,4	13	27,1	17	35,4	9	18,8	3,45	1

İlköğretim okulu yöneticilerinin ; Öğrencilerden Toplanan Eğitime Katkı Payı gelirlerinin giderleri karşılama oranlarına ilişkin görüşleri ve yorumu:

Tablo 10 incelendiğinde; araştırmanın dördüncü alt problemi olan yöneticilerin <<ilköğretim okullarına; Öğrencilerden Toplanan Eğitime Katkı Payının, kaynak sağlama da ne ölçüde etkisi vardır?>> sorusuna verdikleri yanıtlara ilişkin bulgular aşağıda görülmektedir:

%68,8'i (%31,3'ü Her Zaman %37,5'i Çoğu Zaman) “Temizlik işlerini yapan personel giderlerini karşılamak için”,

%66,7si (%29,2'si Her Zaman %37,5'i Çoğu Zaman) “Okulun kırtasiye, evrak, ulaşım vb. işleri için yapılan giderleri karşılamak için”,

%60,4'ü (%22,9'u Her Zaman %37,5'i Çoğu Zaman) “Araç-gereç, malzeme alımı giderlerini karşılamak için”,

%56,2'si (%22,9'u Her Zaman %33,3'ü Çoğu Zaman) “Telefon giderlerini karşılamak için”,

%54,2'si (%25,0'i Her Zaman %29,2'si Çoğu Zaman) İhtiyaç duyulan branş ve alanlarda sözleşmeli olarak tutulan öğretmeni, eğitici, sekreter, güvenlik görevlisi vb. giderleri karşılamak için”,

%54,2'si (%18,8'i Her Zaman %35,4'ü Çoğu Zaman) “Bilgisayar, TV, VCD, Tepe Göz, Daktilo vb. cihaz alımına yönelik giderleri karşılamak için”, Öğrencilerden Toplanan Eğitime Katkı Payından kaynak sağlamada yararlandıklarını belirtmişlerdir.

Ayrıca; yöneticilerin:

%70,9'u (%56,3'ü Hiç %14,6'sı Çok Az) “Yakıt giderlerini karşılamak için”,

%58,3'ü (%37,5'i Hiç %20,8'i Çok Az) “Elektrik giderlerini karşılamak için”,

%56,3'ü (%39,6'sı Hiç %16,7'si Çok Az) “Su giderlerini karşılamak için”,

%54,2'si (%29,2'si Hiç %25,0'i Çok Az) “Çevre düzenlemesi giderlerini karşılamak için”, Öğrencilerden Toplanan Eğitime Katkı Payından kaynak kullanmadıklarını belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; İlköğretim Okullarının önemli oranda giderlerini karşılayan kaynaklardan birisinin Öğrencilerden Toplanan Eğitime Katkı Payı olduğu görülmektedir.

Tablo - 11: İlköğretim Okulu Yöneticilerinin gelir sağladığı diğer kaynakların, giderlerini karşılama oranlarına ilişkin bulgular.

Sorular		Düzeyley											
		1 .Hiç		2. Çok Az		.Ara Sıra		.Çoğu Za- man		.Her Za- man		X	SS
E. Diğer Gelirler			%	F	%	F	%	F	%	F	%		
1	Okul kooperatifi veya kantin gelirleri, okulunuzun ihtiyaçlarını karşılamada ne derecede etkili olmaktadır ?	26	54,2	13	27,1	4	8,3	3	6,3	2	4,2	1,79	1,11
2	Velilerden bağış yoluyla toplanan gelirler okulunuzun ihtiyaçlarını karşılamada ne derece etkili olmaktadır ?	7	14,6	8	16,7	8	16,7	17	35,4	8	16,7	3,22	1,32
3	Eğer dernekler, özel kuruluşlar, hayırsever kişiler bağış yaptıysa okulunuzun ihtiyaçlarını karşılamada ne derecede etkili olmaktadır ?	9	18,8	9	18,8	5	10,4	19	39,6	6	12,5	3,08	1,36

4	Dergi, kitap iskontaları, arma , kravat satışı v.b. gelirleri okulunuzun ihtiyaçlarını karşılamada ne derecede etkili olmaktadır ?	31	64,6	9	18,8	4	8,3	3	6,3	1	2,1	1,62	1,02
5	Kermes, çay, okul gezisi, tiyatro gösterisi v.b. faaliyetlerden elde edilen gelirleri ihtiyaçlarınızın karşılanmasında ne derece etkili olmaktadır ?	10	20,8	14	29,2	9	18,8	12	25,0	3	6,3	2,66	1,24
6	Karne, diploma, resim parası v.b gelirler okulunuzun ihtiyaçlarını karşılamada ne derece etkili olmaktadır ?	37	77,1	8	16,7	2	4,2	1	2,1	-	-	1,31	,65

İlköğretim okulu yöneticilerinin; gelir sağladığı diğer kaynakların, giderlerini karşılama oranlarına ilişkin görüşleri ve yorumu:

Tablo 11 incelendiğinde; araştırmanın beşinci alt problemi olan << İlköğretim okulu yöneticilerinin kaynak sağladığı diğer faaliyetlerine ilişkin bulgular ve **yönetici görüşlerini yansıtan bulgular aşağıdadır:**

%52,1'i (%16,7'si Her Zaman %35,4'ü Çoğu Zaman) “Velilerden bağış yoluyla toplanan gelirlerden okulun ihtiyaçlarını karşılamada”,

%52,1'i (%12,5'i Her Zaman %39,6'sı Çoğu Zaman) “Dernekler, özel kuruluşlar, hayırsever kişilerden sağlanan gelirlerden okulun ihtiyaçlarını karşılamada”, önemli ölçüde yararlandıklarını belirtmişlerdir.

Ayrıca; yöneticilerin:

%93,8'i (%77,1'i Hiç %16,7'si Çok Az) “Karne, diploma, resim parası vb. kaynaklardan”, %83,4'ü (%64,6'sı Hiç %18,8'i Çok Az) “Dergi, kitap iskontaları, arma, kravat satışı vb. gelirlerden”,

%81,3'ü (%54,2'si Hiç %27,1'i Çok Az) “Okul kooperatifi veya kantin gelirlerinden, okulunuzun ihtiyaçlarını karşılamada kaynak sağlamadıklarını belirtmişlerdir.

Bu bulgulara göre; ilköğretim okullarının en önemli finansman kaynakları veliler, eğitimden yararlanan kişiler ve gönüllü kuruluşlar olduğu anlaşılmaktadır.

İlköğretim Okullarının Kaynaklarını En Çok Tüketen Giderlerine İlişkin Bulgular:

Tablo 7 ve 10 incelendiğinde; araştırmanın altıncı alt problemi olan << İlköğretim okullarının kaynaklarını en çok tüketen giderlerine ilişkin bulgular ve **yönetici görüşleri:**

İlköğretim Okullarının en önemli finansman kaynakları olan; Okul Koruma Derneği Gelirleri ve Öğrencilerden Toplanan Eğitime Katkı Payı Gelirlerinden elde edilen gelirlerin giderleri karşılama düzeylerinin ortalamasına göre kaynak tüketen giderler en çoktan en aza sırasıyla tablo13 de verilmiştir.

Tablo 12: Verilerin Derecelendirilmesi ve Değerlendirilmesinde Esas Alınan Aritmetik Ortalama Aralıkları

Verilen Ağırlık	Seçenekler	Sınırı
1	Hiç	1.00 – 1.79
2	Çok Az	1.80 – 2.59
3	Ara Sıra	2.60 – 3.39
4	Çoğu Zaman	3.40 – 4.19
5	Her Zaman	4.20 – 5.00

Tablo 13: İlköğretim Okullarında Gelirleri En Çok Tüketen Giderlerin Türüne ve Düzey Ortalamasına Göre Sıralanışı:

Gider Türü	Düzey Ortalaması
1. Temizlik giderleri:	3,77
2. Okulun temizlik işlerini yapan personel giderleri:	3,73
3. Okulun kırtasiye, basılı evrak, ulaşım vb. giderleri:	3,63
4. Boya-badana, bakım-onarım giderleri:	3,57
5. Araç-gereç, malzeme alımı giderleri:	3,54
6. Bilgisayar, VCD, TV, Tepe Göz, Fotokopi Makinası vb. cihaz alımı giderleri:	3,47

7. İhtiyaç duyulan branş ve alanlarda sözleşmeli tutulan öğretmen, sekreter, eğitici, güvenlik görevlisi vb. giderleri:	3,27
8. Çevre düzenlemesi giderleri:	3,18
9. Telefon ve haberleşme giderleri:	3,15
10. Sportif ve sosyal içerikli faaliyet giderleri:	3,11
11. Yoksul öğrencilere yardım giderleri:	3,06
12. Özel gün ve kutlamalarda öğrencileri yetiştirmek amacıyla geçici olarak tutulan öğretici, müzisyen vb. giderleri:	3,04
13. Elektrik giderleri:	2,69
14. Su giderleri:	2,47
15. Yakıt giderleri	2,14

Bu sonuçlara göre İlköğretim okullarının en önemli finansman kaynakları olan gelirlerini **çoğu zaman** sürdürme yürütme ve eğitim giderleri olan temizlik, personel, kırtasiye, boya-badana,tamir onarım, araç-gereç, malzeme, elektronik ders ve büro aracı alımlarına harcarken; **ara sıra** sözleşmeli öğretmen, eğitici, memur, çevre düzenlemesi, telefon ve haberleşme giderleri, sosyal ve sportif faaliyetler, yoksul öğrencilere yardım, elektrik giderleri için harcadıklarını ve **çok az** düzeyde su ve yakıt giderleri için kaynak harcadıklarını belirtmişlerdir.

İlköğretim Okulu Yöneticilerin Finansman Sorununun Çözümünde Görüş ve Önerileri:

“Okul kooperatiflerinin kapatılmaması ve öğrencinin okuldaki ihtiyaçlarını karşılayacak malzemelerin satışını üstlenmesi gerektiğine inanıyorum. “(1)

“Kayıt dönemlerinde velilerden istenen bağışlar bir standart’ a göre toplanarak tartışmalar önlenmeli.

Eğitime Katkı Payı tüm öğrencilerden alınmalı, ödeme güçlüğü olan öğrencilerin paylarını devlet üstlenmeli.

Eğitimin niteliğinin artırılması için okul yöneticileri ve eğitimciler parasal konular yerine eğitim-öğretim işleri ile ilgilenmeli.

Parasal konuların bütçesi, planlanması ve harcanması için konuyu bilen memur görevlendirilmeli, okul yönetiminin denetiminde çalışmalı.”(2)

“Öğrencilerden Toplanan Eğitime Katkı Payından yapılan %25’lik kesintiler yapılmamalıdır.

Eğitime Katkı Payının tüm öğrencilerden alınması için düzenleme yapılmalıdır. Devler Bütçesinden İlköğretim Okullarına zamanında parasal kaynak sağlanmalıdır.

Okulların ihtiyacı olan her türlü personelin maaş ve SSK primleri devlet tarafından üstlenilmelidir.”(3)

“Okul yöneticileri ve öğretmenler para toplama konusunda yüz yüze getirilmemeli. Kantinlerin kira gelirleri okula kaynak olarak verilmelidir.

Okulun dışarıdan tuttuğu her türlü temizlik, eğitim ve diğer personelin sözleşmeleri devlet tarafından yapılmalı ve ücretleri devlet tarafından ödenmelidir.

Eğitime Katkı Paylarından kesilen M.E.V. payı kesintilerine son verilmelidir.”(4)

“Elektrik, su ve telefon giderlerinin tamamının devlet tarafından karşılanması gerekir.

Okulların memur, hizmetli, öğretmen açığı devlet tarafından karşılanmalı veya sözleşmeli maaşları devlet tarafından ödenmelidir.”(5)

“Yardımcı personel atamaları, ücretlerinin ödenmesi ve cari harcamalar yerel yönetimlerce yapılmalı.

Öğrencinin okulda bulunduğu süre içinde meydana gelebilecek kaza ve sağlık sorunlarını karşılayacak sağlık ve kaza sigorta sisteminin geliştirilmesi.

Genel Bütçeden kaynak sağlanmalı, personel ve öğrenci sayısına göre verilecek kaynakların harcama yetkisi bir komisyona veya yönetime verilmeli.

Eğitime Katkı Payından yapılan M.E.V. payının kaldırılması gerekir.”(6)

“Okul yöneticilerinin belli bir kariyeri olanlardan seçilmesi, yöneticilik başarısı gösterenlerin desteklenmesi.

Genel Bütçeden okullara tüm ihtiyaçlarını karşılayacak ödenek ayrılması.

Okul kooperatiflerinin açılarak okullarca etkin olarak işletilmesinin sağlanması gerekir.”(7)

“Okullarda eğitimin kalitesinin artması için her türlü ders araç ve donanımının sağlanması.

Velilerden okulların ihtiyacını karşılayacak destek sağlanması için eğitimin ücretsiz olduğuna dair düzenlemenin değiştirilmesi.

Her vatandaş su, elektrik, çevre ve temizlik vergisi adı altında devlet kurumlarına yaptığı ödemeyi okulların adına yapacak şekilde düzenleme yapılmalı.

Öğretmen ve yöneticilerin para kaygısı taşımaması gerekir.”(8)

“Okul ile ilgili her türlü harcamaları devlet üstlenmelidir.

Eğitime Katkı Payı ve Diğer Kaynak arayışlarında veli ile eğitimciler karşı karşıya getirilmemeli.

Okulların hizmetli ve memur ihtiyacı karşılanmalı.

Açık geçen branşlara öğretmen atamaları yapılarak bu alandaki boşluk doldurulmalıdır.”(9)

“İlköğretim okullarına da M.E.B. kırtasiye, telefon, demirbaş alımı vb. konularda ödenek göndermelidir.”(10)

“Okul kooperatiflerinin kantine dönüştürülerek kiralarının Özel İdarece alınması kararı kaldırılmalıdır.

Su ve elektrik giderleri Özel İdarece ödenmelidir.

Eğitime Katkı Payı zorunlu hale getirilmelidir.”(11)

“Yerel yönetimleri okulların ihtiyaçlarının karşılanmasında sorumluluk üstlenmesi gerekir.”(12)

“Okulların maddi ihtiyaçları devlet katkısı ile karşılanmalıdır.

Velilerin okula ve koruma derneklerine gönüllü üye olarak sorunları sahiplenmesi sağlanmalıdır.

Velilerin mesleki, sosyal, kültürel ve ekonomik birikimlerinden yararlanmayı sağlayan etkinlikler düzenlenmelidir.

Veli katkısı yasal dayanaklarla desteklenmelidir.”(13)

“Eğitime Katkı payından kesilen %25’ lik M.E.V. payı kaldırılmalıdır.

Yurt genelinde çeşitli harç, işlem ve şans oyunlarından kesilen zorunlu eğitim payından okullara kaynak aktarılması.

Eğitime Katkı Payı toplanmasında öğretmen ve yöneticilerin aracılığı olmadan yasal ödeme zorunluluğu getiren düzenleme yapılması.

Özel İdarenin malı olan okulların elektrik, su giderleri okul bütçesine yük olmamalı.

Yeterli sayıda hizmetli ve öğretmen ataması yapılarak bu alanda kaynak israfı yapılmaması.

Parasal konularla eğitimcilerin uğraşmak zorunda kalmaması gerekir.”(14)

“Eğitime Katkı Payının yasallaştırılması ve kesinti yapılmaması.

Okulun kırtasiye ihtiyaçlarının devletçe karşılanması gerekir.”(15)

“Devlet Anayasanın 42. maddesinde belirlenen asli görevini (İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.) yapmalıdır.

İlköğretim okulları mahalli idarelere bağlanarak, yerinden yönetim, yerinde çözüm ilkesine işlerlik kazandırmalıdır.

Yönetici ve öğretmenler eğitsel etkinlikler dışında parasal konularla ilgilenmesine gerek kalmayacak düzenlemeler yapılmalıdır.

Öğretmenleri başarı performans kriterlerine göre teşvik edici ücretlendirmeye gidilmelidir.”(16)

“İl özel İdarelerinin ilköğretim okullarının su, elektrik giderlerini karşılayarak yöneticileri İSKİ ve TEDAŞ ile karşı karşıya getirmemelidir.

“Okulların onarımları İl Özel İdaresince yapılmalıdır.(17)

“Eğitime Katkı Payından kesinti yapılmadan paranın tamamı okulların ihtiyaçları için kullanılmalıdır.

Okul kantinlerinin kira gelirleri okullara bırakılmalıdır.

Okullara araç-gereç, kırtasiye yardımı yapılmalıdır.”(18)

“Eğitime Katkı Payı yasal dayanağa kavuşturulmalıdır.

Yerel yönetimler ilköğretim ile ilgilenmeli.

Genel Bütçeden Milli Eğitime ayrılan pay artırılmalıdır.

Sınıf öğrenci mevcutları 30-40 arasında olmalıdır.

Tekli eğitime geçilmesi için çalışma yapılmalıdır.

Eğitimcilerin kalitesi artırılmalı.

Çalışanların gelirleri artırılmalı”(19)

“Okul yöneticileri ve öğretmenler parasal konulardan uzak tutulmalıdır.

İlköğretim Anayasanın 42. maddesinde belirtildiği gibi parasız olmalıdır.

Eğitime Katkı Payı çevre temizlik, emlak vergisi gibi zorunlu hale getirilmelidir.”(20)

“İlköğretim okullarının su, elektrik ve doğalgaz giderleri devlet tarafından karşılanmalıdır.

Okulların diğer giderleri devlet tarafından karşılanmalı.

Öğretmen ve yöneticiler eğitim-öğretim faaliyetlerine yoğunlaşmalıdır.”(21)

“Okul kantinlerinin kira gelirleri okullara kaynak olarak bırakılmalı.

Eğitime Katkı Payından kesilen %25’ lik MEV payı kaldırılmalıdır.

Okul servislerinden okullara belli oranda katkı sağlama zorunluluğu getirilmeli.

Yakıt paraları (doğal gaz) devlet tarafından karşılanmalıdır.

Okulların elektrik ve su giderlerini ya devlet karşılamalı yada ücret alınmamalıdır.”(22)

“İl Özel İdareleri mülkiyeti kendisine ait olan binalarını her türlü bakım-onarım, boya-badana işlerini üstlenmelidir.

Memur ve hizmetli sorunu devlet tarafından çözüme kavuşturulmalıdır.”(23)

“Okul yöneticisi okulun parasal sorunlarını çözüme uğraşı nedeniyle esas görevi olan; eğitim yönetimi, personel yönetimi, hizmet içi eğitim, eğitsel ve sosyal etkinlikler düzenleme gibi işleri yapamamaktadır. Bu da eğitimin kalitesini önemli ölçüde düşürmektedir.

Okulun eğitim öğretim faaliyetlerinin dışındaki yönetimi yerel yönetimlere bağlanmalıdır. ”(24)

“Okul Koruma Dernekleri İstanbul’da ticari bir mesleğe dönüşmüştür. Okul Koruma Derneklerinin işleyişi Dernekler Kanunundan ayrılarak faaliyetleri yeniden düzenlenmelidir.” (25)

“Okul yöneticilerinin finansman işi ile ilgilenmemesi gerekir.

Okul yönetimlerinde Toplam Kalite Yönetimine geçilmelidir.”(26)

“Okulların yıl sonuna kadar genel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için, okulun tüm harcama ve giderlerinin tahmini bütçe ile tespit edilerek gelir- gider dengesinin sağlanması gerekir.

Okulun gelirleri için öğrenci sayısına göre velilerden zorunlu katkı sağlanması yasal dayanakları ile hazırlanmalıdır.

Elektrik, su, ısınma giderleri İl Özel İdarelerince karşılanmalıdır.

Okulların temizlik ve büro işlerini yürütecek personel için okullara kadro tahsisi yapılmalıdır”(27)

“Devlet okulu tanımı yeniden yapılarak, yasalarda günümüzün koşullarını karşılayacak düzenlemeler yapılmalıdır.

Eğitime Katkı Payı talep edilirken belirlenen miktar rasyonel ve okulun ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yapılmalıdır.”(28)

“Okulların fiziki bakımları ve düzenlemeleri yerel yönetimlerce periyodik olarak yapılmalıdır.”(29)

“İlköğretim okullarına İl Özel İdarelerinin kaynak desteği sağlanmalıdır.

Eğitime Katkı Payı verebilecek durumdaki velilerden mutlaka her ay alınmalıdır.

Personel ihtiyacı Devlet tarafından karşılanmalıdır.”(30)

“İlköğretim yerel yönetimlerce sağlanmalıdır.

Kantin gelirleri okul için harcanmalıdır.”(31)

“Devlet ilköğretim okullarını velilere muhtaç olacak duruma düşürmemeli.

Okul yöneticileri ihtiyaçlarını özel çabaları ile sağladıkları kaynaklarla karşılamak zorunda kaldıkları için asli görevlerini yerine getirememektedir.”(32)

“Devlet her okul için ayrı kaynak veya bütçe ayırmalıdır.”(33)

İlköğretim Okulu yöneticileri finansman yaratma çabaları nedeniyle asli görevlerini yerine getirememektedir.”(34)

“Eğitime Katkı Payı okulun ihtiyaçlarına ve günün koşullarına göre belirlenmelidir.”(35)

İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Finansman Sorunu hakkında düşünce ve önerileri şöyle özetlenebilir :

- Okul kooperatiflerinin işletilmesi ve okulun öğrencilerinin gereksinimlerini karşılayacak malzeme ve ürünlerin satışını üstlenmesi gerekir.

- Eğitime Katkı Payının tüm öğrenciler için; belediyelerin geliri olan çevre temizlik vergisi, emlak vergisi gibi zorunlu hale getirilmesi, ödenecek miktarın rasyonel olması ve toplanmasında okul yöneticileri, öğretmen ve öğrencilerinin aracılığı olmadan yasal ödeme zorunluluğu getiren düzenlemeler yapılmalıdır.
- Eğitime Katkı Payı gelirlerinden Milli Eğitim Vakfı (MEV) adına yapılan %25' lik kesintinin kaldırılması ve toplanan paranın okulun ihtiyaçlarına kullanılması sağlanmalıdır.
- Eğitim-öğretim yılının başlangıcında kayıt döneminde velilerden istenen bağışların ; kayıt parası veya giriş parası gibi belirlenmiş bir standartı olmalı ve ödenmesi zorunlu hale getirilerek bu konuda yapılan spekülasyonlar önlenmelidir.
- Okul kantinlerinin işletme kirası gelirleri okullara kaynak olarak bırakılmalıdır.
- İl Özel İdaresi Gelirlerinin en az %20' sini ilköğretim okullarına kaynak olarak aktarma yasal zorunluluğunu yerine getirmesi sağlanmalıdır.
- Okulların su, elektrik, bakım-onarım, boya-badana giderlerini mülkiyetin sahibi olan İl Özel İdareleri veya MEB üstlenmelidir.
- İlköğretimin yerinden yönetim ilkesi ile yerel yönetimlerce yürütülmesinin yasal düzenlemeleri yapılmalıdır.
- Devlet Bütçesinden ilköğretim kurumlarına personel sayısı, öğrenci sayısı ve ihtiyaçları baz alınarak parasal kaynak ayrılmalı harcama, yetkisi bir komisyona devredilmelidir.
- İlköğretim okulu yöneticilerinin bütçe tekniklerini uygulaması ve gelir-gider dengesini gözetmeleri gereklidir.
- İlköğretim okullarının temizlik işlerini yapan hizmetli açığının devlet tarafından karşılanması için personel politikaları oluşturulmalı, sözleşmeli veya kadrolu hizmetlilerin ücretleri, sosyal güvenceleri devletçe karşılanmalıdır.
- Okul yöneticileri finansman sorunlarını çözmek için harcadıkları enerji ve zaman nedeniyle asli görevleri olan eğitim-öğretimi yerine getiremediklerinden yakınmaktadır. Bu nedenle ilköğretimin finansmanı devlet tarafından çözümlenmeli, yöneticiler eğitimci sorumluluklarını yerine getirmek için kaliteli eğitime yönelmelidir.

- İlköğretim okullarının boş geçen branşlarda öğretmen açığının kapatılması sağlanmalıdır. Memur ve teknik eleman sağlanması için personel politikaları geliştirilmelidir.
- Okulların ders araç-gereç ve donanımının MEB tarafından standartlara uygun şekilde karşılanmalıdır.
- Devlet Anayasasının 42. maddesinde belirtilen “İlköğretim devlet okullarında her kes için ayırım gözetmeksizin zorunludur ve parasızdır.” Asli görevini yerine getirmelidir.
- İlköğretim okullarının bütün süreçlerinde verimlilik, başarı ve memnuniyet için Toplam Kalite Yönetimine geçilmelidir.
- Öğrencinin okulda bulunduğu süre içinde meydana gelebilecek kaza ve sağlık sorunlarını karşılayacak sağlık ve kaza sigorta sistemine geçilmelidir.
- Okul Koruma Derneklerinde görev almak ticari bir meslek görüntüsü vermektedir. Derneklerin işleyişi, üyeliği, denetimi ve faaliyetleri yeni bir düzenleme ile diğer dernek faaliyetlerinden ayrılarak ilköğretimin felsefesine uygun hale getirilmelidir.

İLKÖĞRETİM OKULU YÖNETİCİLERİNİN KAYNAK SAĞLAMADAKİ GÖRÜŞ FARKLILIKLARINA İLİŞKİN VARYANS ANALİZİ BULGULARI:

Araştırmaya Katılan Yöneticilerin, Yöneticilikteki Geçen Kıdem Değişkenine Göre Varyans Analizi Bulguları ve Yorumu Aşağıda Verilmiştir.

Tablo 14: Koruma Derneği Gelirlerinden; “Elektrik Giderlerini Karşılama İçin:

Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru A.1: Elektrik Giderlerini Karşılama İçin:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Ka- reler Ortalaması	F	P
	Grup- lar arası	29,55	3	9,85	4,64	,007
	Gruplar içi	93,26	44	2,12		
	Toplam	122,81	47			
Yöneticilikte Geçen Kıdemi		N			X	
1 – 5 yıl		7			1,57	
6 – 10 yıl		9			2,44	
11 – 15 yıl		9			3,11	
16 ve daha fazla		23			3,73	
Toplam		48			3,06	

Tablo 14 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Koruma Derneği Gelirlerinden; “ Elektrik giderlerini karşılamak için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz ?” sorusuna, “Yöneticilikte Geçen Kıdem” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans (N)** ve **düzeyler (X)** olarak gösterilmiştir. Buna göre Yöneticilikte Geçen Kıdemi 16 ve daha fazla olan yöneticiler **X= 3,73 Çoğu zaman**, 1-5 yıl Kıdemi olanlar ise **X= 1,57 Hiç** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; Yöneticilikte Geçen Kıdem arttıkça Koruma Derneği Gelirlerinden finansman olarak yararlanma oranı da artmaktadır.

Tablo 15: Koruma Derneği Gelirlerinden;“Su giderlerini karşılamak için: Ne Ölçüde Yaralanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları :

Soru A2: Su giderlerini karşılamak için:	Kaynak	K areler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	32,63	3	10,87	4,90	,005
	Gruplar içi	97,67	44	2,22		
	Toplam	130,31	47			
Yöneticilikte Geçen Kıdemi	N		X			
1 – 5 yıl	7		1,57			
6 – 10 yıl	9		1,66			
11 – 15 yıl	9		2,55			
16 ve daha fazla	23		3,47			
Toplam	48		2,68			

Tablo 15 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Koruma Derneği Gelirlerinden; “Su giderlerini karşılamak için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz ?” sorusuna, “Yöneticilikte Geçen Kıdem” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans** (N) ve **düzeyle** (X) olarak gösterilmiştir. Buna göre Yöneticilikte Geçen Kıdemi 16 ve daha fazla olan yöneticiler **X= 3,47 Çoğu zaman**, 1-5 yıl **X= 1,57** ve 6-10 yıl kıdemi olanlar ise **X=1,66 Hiç** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; Yöneticilikte Geçen Kıdem arttıkça Koruma Derneği Gelirlerinden finansman olarak yararlanma oranı da artmaktadır.

Tablo 16: Koruma Derneği Gelirlerinden; “Yakıt Giderlerini Karşılama için: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru A4: Yakıt Giderlerini karşılama için:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	26,42	3	8,80	4,17	,011
	Gruplar içi	92,83	44	2,11		
	Toplam	119,25	47			
Yöneticilikte Geçen Kıdemi	N		X			
1 – 5 yıl	7		1,28			
6 – 10 yıl	9		1,44			
11 – 15 yıl	9		2,44			
16 ve daha fazla	23		3,04			
Toplam	48		2,37			

Tablo 16 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Koruma Derneği Gelirlerinden; “Yakıt giderlerini karşılamak için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “Yöneticilikte Geçen Kıdem” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans** (N) ve **düzeyler** (X) olarak gösterilmiştir. Buna göre Yöneticilikte Geçen Kıdemi 16 ve daha fazla olan yöneticiler **X= 3,04 Ara Sıra**, 1-5 yıl **X= 1,28 Hiç** ve 6-10 yıl kıdemi olanlar **X=1,44 Hiç** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; Yöneticilikte Geçen Kıdem arttıkça Koruma Derneği Gelirlerinden finansman olarak yararlanma oranı artmakla birlikte, yakıt giderlerinin bu kaynaktan karşılanma oranı düşmektedir. Bu sonuçta yakıt giderlerinin çoğu zaman İl Özel İdare Bütçesinden karşılandığı görüşünü doğrulamaktadır.

Tablo 17: Koruma Derneği Gelirlerinden; “Temizlik giderlerini karşılamak için: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru A6: Temizlik giderlerini karşılamak için:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	11,54	3	3,85	3,17	,033
	Gruplar içi	53,43	44	1,21		
	Toplam	64,97	47			
Yöneticilikte Geçen Kıdemi	N			X		
1 – 5 yıl	7			4,00		
6 – 10 yıl	9			3,11		
11 – 15 yıl	9			3,88		
16 ve daha fazla	23			4,43		
Toplam	48			4,02		

Tablo 17 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Koruma Derneği Gelirlerinden; “Temizlik giderlerini karşılamak için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “Yöneticilikte Geçen Kıdem” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans (N)** ve **düzeyler (X)** olarak gösterilmiştir. Buna göre Yöneticilikte Geçen Kıdemi 16 ve daha fazla olan yöneticiler **X= 4,43 Her Zaman**, 1-5 yıl **X= 4,00** ve 11-15 yıl **X= 3,88 Çoğu Zaman**, 6-10 yıl kıdemi olanlar **X=3,11 yıl** kıdemi olanlar **Ara sıra** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; Yöneticilikte Geçen Kıdem arttıkça Koruma Derneği Gelirlerinden finansman olarak yararlanma oranı da artmakla birlikte, yöneticilik kıdemi ne olursa olsun ilköğretim okullarının en çok kaynak harcadıkları temizlik giderlerinin bu kaynaktan karşılandığı görülmektedir.

Tablo 18: Koruma Derneği Gelirlerinden; “Bilgisayar, TV, VCD, Tepe Göz, Daktilo, Fotokopi makinesi vb. cihaz alımına yönelik giderleri karşılamak için: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru A 15: Bilgisayar, TV, VCD, Tepe Göz, Daktilo, Fotokopi makinesi vb. cihaz alımına yönelik giderleri karşılamak için:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	17,96	3	5,98	3,65	,019
	Gruplar içi	72,03	44	1,63		
	Toplam	90,00	47			
Yöneticilikte Geçen Kıdemi	N			X		
1 – 5 yıl	7			2,28		
6 – 10 yıl	9			3,00		
11 – 15 yıl	9			4,00		
16 ve daha fazla	23			3,86		

Toplam	48	3,50
--------	----	------

Tablo 18 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Koruma Derneği Gelirlerinden; “Bilgisayar, TV, VCD, Tepe Göz, Daktilo, Fotokopi makinesi vb. cihaz alımına yönelik giderleri karşılamak için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “Yöneticilikte Geçen Kıdem” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans (N)** ve **düzeyler (X)** olarak gösterilmiştir. Buna göre Yöneticilikte Geçen Kıdemi 11-15 yıl **X= 4,00 Çoğu Zaman** ile 16 ve daha fazla olan yöneticiler **X= 3,86 Çoğu Zaman** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; Yöneticilikte Geçen Kıdem arttıkça Koruma Derneği Gelirlerinden finansman olarak yararlanma oranı da artmakla birlikte, yöneticilik kıdemi ne olursa olsun ilköğretim okullarının bu tür giderlerinin bu kaynaktan karşılandığı görülmektedir.

Tablo 19: Öğrencilerden toplanan, Eğitime Katkı Payı Gelirlerinden; “Su giderlerini karşılamak için: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru D2: Su giderlerini karşılamak için:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	12,01	3	4,00	2,86	,047
	Gruplar içi	61,46	44	1,39		
	Toplam	73,47	47			
Yöneticilikte Geçen Kıdemi		N		X		
1 – 5 yıl		7		2,00		
6 – 10 yıl		9		1,66		
11 – 15 yıl		9		1,77		
16 ve daha fazla		23		2,78		
Toplam		48		2,27		

Tablo 19 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Öğrencilerden toplanan, Eğitime Katkı Payı Gelirlerinden; “Su giderlerini karşılamak için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “Yöneticilikte Geçen Kıdem” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans** (N) ve **düzeyler** (X) olarak gösterilmiştir. Buna göre Yöneticilikte Geçen Kıdem; 16 ve daha fazla olan yöneticiler **X=2,78 Ara sıra**, 6-10 yıl **X=1,66** ve 11-15 yıl **X=1,77 Hiç** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; Yöneticilikte Geçen Kıdem arttıkça Koruma Derneği Gelirlerinden finansman olarak yararlanma oranı da artmakla birlikte su giderleri için bu kaynaktan finansman kullanma oranı düşmektedir. Bu sonuç su giderlerinin başka kaynaklardan karşılandığı görüşünü doğrulamaktadır.

Tablo 20: Eğer dernekler, özel kuruluşlar, hayır sever kişiler bağış yaptıysa okulunuzun ihtiyaçlarını karşılamada ne derece etkili olmaktadır? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru E3: Eğer dernekler, özel kuruluşlar, hayır sever kişiler bağış yaptıysa okulunuzun ihtiyaçlarını karşılamada ne derece etkili olmaktadır ?	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	19,18	3	6,39	4,10	,012
	Gruplar içi	68,48	44	1,55		
	Toplam	87,66	47			
	Yöneticilikte Geçen Kıdem	N		X		
	1 – 5 yıl	7		1,71		
	6 – 10 yıl	9		3,88		

11 – 15 yıl	9	3,22
16 ve daha fazla	23	3,13
Toplam	48	3,08

Tablo 20 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Eğer dernekler, özel kuruluşlar, hayır sever kişiler bağış yaptıysa okulunuzun ihtiyaçlarını karşılamada ne derece etkili olmaktadır? sorusuna, “Yöneticilikte Geçen Kıdem” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans** (N) ve **düzeyler** (X) olarak gösterilmiştir. Buna göre Yöneticilikte Geçen Kıdemi 6 - 10 yıl olan yöneticiler **X= 3,88 Çoğu zaman**, 1-5 yıl kıdemi olanlar **X=1,71 Hiç** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; Yöneticilikte Geçen Kıdemi çok olanların Koruma Derneği Gelirlerini daha çok kullandıkları için, yöneticilikte kıdemi az olanların ise bu kaynaktan da finansman sağlayamadıkları görüşü çıkmaktadır.

Araştırmaya Katılan Yöneticilerin, Çalıştıkları Okuldaki Yöneticilikte Geçen Kıdem Değişkenine Göre Varyans Analizi Bulguları ve Yorumu Aşağıda Verilmiştir:

Tablo 21: Öğrencilerden toplanan, Eğitime Katkı Payı Gelirlerinden; “Okulun Temizlik İşlerini Yapan Personel Giderlerini Karşılama İçin: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru D 7 :Okulun temizlik işlerini yapan personel giderlerini karşılamak için:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	15,36	3	5,12	3,72	,018
	Gruplar içi	60,55	44	1,37		
	Toplam	75,91	47			
Çalıştığı Okuldaki Yöneticilik Kıdemi	N		X			
1 – 3 yıl	20		3,35			
4– 7 yıl	12		3,25			
8 – 11 yıl	8		4,37			
12 ve daha fazla	8		4,62			
Toplam	48		3,70			

Tablo 21 incelendiğinde, Öğrencilerden Toplanan, Eğitime Katkı Payı gelirlerinden; “Okulun temizlik işlerini yapan personel giderlerini karşılamak için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “Çalıştığı Okuldaki Yöneticilik Kıdemi” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans (N)** ve **düzeyler (X)** olarak gösterilmiştir. Buna göre **Çalıştığı Okuldaki Yöneticilikte Geçen Kıdemi** 12 ve daha fazla yıl olan yöneticiler **X=4,62** ve 8-11 yıl olanlar **X=4,37** Her Zaman düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; Çalıştığı Okuldaki Yöneticilik Kıdemi arttıkça Öğrencilerden Toplanan Eğitime Katkı Payı Gelirlerinden finansman olarak yararlanma oranı da artmaktadır. Her kademedeki yöneticinin bu kaynaktan önemli bir gelir sağladığı görüşü doğrulanmaktadır.

Tablo 22: Öğrencilerden toplanan, Eğitime Katkı Payı Gelirlerinden; “Çevre Düzenlemesi Giderlerini Karşılamak İçin: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru D 11: Çevre düzenlemesi giderlerini karşılamak için:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	14,82	3	4,94	2,97	,042
	Gruplar içi	73,09	44	1,66		
	Toplam	87,91	47			
	Çalıştığı Okuldaki Kıdemi	N		X		
	1 – 3 yıl	20		2,40		
	4– 7 yıl	12		2,08		
	8 – 11 yıl	8		2,37		
	12 ve daha fazla	8		3,75		
	Toplam	48		2,54		

Tablo 22 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Öğrencilerden toplanan, Eğitime Katkı Payı gelirlerinden; “Çevre düzenlemesi giderlerini karşılamak için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “Çalıştığı Okuldaki Yöneticilik Kıdemi” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans (N)** ve **düzeyler (X)** olarak gösterilmiştir. Buna göre **Çalıştığı Okuldaki Yöneticilikte Geçen**

Kıdemi 12 ve daha fazla yıl olan yöneticiler X= 3,75 Çoğu Zaman düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuç; Çalıştığı Okuldaki Yöneticilikte Geçen Kıdemi 12 ve Daha fazla yıl arasında olan yöneticilerin bu kaynaktan, okullarındaki kıdemlerine paralel olarak daha çok yararlanma başarısı gösterdikleri düşüncesini kanıtlamaktadır.

Tablo 23: Öğrencilerden toplanan, Eğitime Katkı Payı Gelirlerinden; “Yoksul Öğrencilere Yardıma Yönelik Giderleri Karşılama İçin: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru D 12: Yoksul öğrencilere yardıma yönelik giderleri karşılamak için:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	13,96	3	4,65	3,07	,037
	Gruplar içi	66,70	44	1,51		
	Toplam	80,66	47			
Çalıştığı Okuldaki Kıdemi		N		X		
1 – 3 yıl		20		2,45		
4– 7 yıl		12		2,75		
8 – 11 yıl		8		2,00		
12 ve daha fazla		8		3,75		
Toplam		48		2,66		

Tablo 23 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Öğrencilerden toplanan, Eğitime Katkı Payı gelirlerinden; “Yoksul öğrencilere yardıma yönelik giderleri karşılamak için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “Çalıştığı Okuldaki Yöneticilik Kıdemi” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans (N)** ve **düzeyler (X)** olarak gösterilmiştir. Buna göre **Çalıştığı Okuldaki**

Yöneticilikte Geçen Kıdemi 12 ve daha fazla yıl olan yöneticiler **X= 3,75 Çoğu Zaman** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuç; Çalıştığı Okuldaki Yöneticilikte Geçen Kıdemi fazla olan yöneticilerinin Yoksul öğrencilere yardımda Eğitime Katkı Payı Gelirlerinden yararlanma oranlarının tecrübelerine paralel olarak arttığını göstermektedir.

Tablo 24: Öğrencilerden toplanan, Eğitime Katkı Payı Gelirlerinden; "İhtiyaç Duyulan Branş ve Alanlarda Dışarıdan Sözleşmeli Olarak Tutulan Öğretmen, Eğitici, Sekreter, Güvenlik Görevlisi vb. Giderlerini Karşılama İçin: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru D 13: İhtiyaç duyulan branş ve alanlarda dışarıdan sözleşmeli olarak tutulan Öğretmen, Eğitici, Sekreter, Güvenlik Görevlisi vb.Giderlerini Karşılama İçin:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	21,30	3	7,10	5,00	,004
	Gruplar içi	62,36	44	1,41		
	Toplam	83,66	47			
Çalıştığı Okuldaki Kıdemi	N		X			
1 – 3 yıl	20		2,70			
4– 7 yıl	12		3,66			
8 – 11 yıl	8		3,75			
12 ve daha fazla	8		4,50			
Toplam	48		3,41			

Tablo 24 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Öğrencilerden toplanan, Eğitime Katkı Payı gelirlerinden; "İhtiyaç duyulan branş ve alanlarda dışarıdan sözleşmeli olarak tutulan Öğretmen, Eğitici, Sekreter, Güvenlik Görevlisi vb. giderleri karşılamak

için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “Çalıştığı Okuldaki Yöneticilik Kıdemi” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans (N)** ve **düzeyler (X)** olarak gösterilmiştir. Buna göre **Çalıştığı Okuldaki Yöneticilikte Geçen Kıdemi 12 ve daha fazla yıl olan yöneticiler X= 4,50 Her Zaman** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuç; Çalıştığı Okuldaki Yöneticilikte Geçen Kıdem arttıkça kaynak sağlama oranı artmakla birlikte, bütün yöneticilerin bu gider için en önemli finansman kaynağının Eğitime Katkı Payı Gelirleri olduğu görülmektedir. Bunun nedeni okulun bu tür ihtiyaçlarının velilerin katkısı ile sağlanabileceği inancının velilerce de kabul edilmiş olmasıdır.

Tablo 25: Öğrencilerden toplanan, Eğitime Katkı Payı Gelirlerinden; “ Sportif ve Sosyal İçerikli Faaliyetler, Yarışma, Turnuva vb. Giderlerini Karşılama İçin: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru D 14:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
Sportif ve sosyal içerikli faaliyetler, yarışma, turnuva vb. giderleri karşılamak için:	Gruplar arası	12,70	3	4,23	2,81	,050
	Gruplar içi	66,29	44	1,50		
	Toplam	79,00	47			
Çalıştığı Okuldaki Kıdemi		N		X		
1 – 3 yıl		20		3,00		
4– 7 yıl		12		3,41		
8 – 11 yıl		8		2,62		
12 ve daha fazla		8		4,25		
Toplam		48		3,25		

Tablo 25 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Öğrencilerden toplanan, Eğitime Katkı Payı gelirlerinden; “Sportif ve sosyal içerikli faaliyetler, yarışma, turnuva vb. giderleri karşılamak için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “Çalıştığı Okuldaki Yöneticilik Kıdemi” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren

bu görüşler, tabloda **frekans (N)** ve **düzeyler (X)** olarak gösterilmiştir. Buna göre **Çalıştığı Okuldaki Yöneticilikte Geçen Kıdemi 12** ve daha fazla yıl olan yöneticiler **X= 4,25 Her Zaman** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuç; Çalıştığı Okuldaki Yöneticilikte Geçen Kıdem arttıkça kaynak sağlama oranı artmakla birlikte, bütün yöneticilerin bu gider için en önemli finansman kaynağının Eğitime Katkı Payı Gelirleri olduğu görülmektedir. Bunun nedeni okulun bu tür ihtiyaçlarının velilerin katkısı ile sağlanabileceği inancının velilerce de kabul edilmiş olmasıdır.

Araştırmaya Katılan Yöneticilerin, Hizmet-İçi Eğitim Seminerine Katılma Değişkenine Göre Varyans Analizi Bulguları ve Yorumu Aşağıda Verilmiştir:

Tablo 26: Okul Koruma Derneği Gelirlerinden; “ Su Giderlerini Karşılama İçin: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru A 2 : Su giderlerini karşılamak için:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	25,34	4	6,33	2,59	,050
	Gruplar içi	104,96	43	2,44		
	Toplam	130,31	47			
Hizmet-İçi Eğitime Katılma		N		X		
	1 defa	4		1,25		
	2 defa	14		2,78		
	3 defa	8		3,00		
	4 defa ve daha fazla	17		3,23		
	Katılmadım	5		1,20		
	Toplam	48		2,68		

Tablo 26 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin , Okul Koruma Derneği Gelirlerinden; “Su giderlerini karşılamak için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “Hizmet-İçi Eğitim, Seminer vb. etkinliklere katılım” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans** (N) ve **düzeyler** (X) olarak gösterilmiştir. Buna göre Hizmet-İçi Eğitim, Seminer vb. etkinliklere 4 defa ve daha fazla katılan yöneticiler **X= 3,23 Ara sıra** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; Hizmet-İçi Eğitim, Seminer vb. Etkinliklere katılma sayılarına paralel olarak yöneticilerin kaynak sağlama ve bu kaynaktan su giderlerini karşılama oranları artmakla birlikte, bu etkinliklere katılmayanların Okul Koruma Derneği Gelirlerinden yararlanamadıkları sonucu anlaşılmaktadır.

Tablo 27: Okul Koruma Derneği Gelirlerinden; “Çevre Düzenlemesi Giderlerini Karşılamak İçin: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru A 11: Çevre düzenlemesi giderlerini karşılamak için:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	17,32	4	4,33	2,64	,046
	Gruplar içi	70,33	43	1,63		
	Toplam	87,66	47			
Hizmet-İçi Eğitime Katılma		N		X		
1 defa		4		2,50		
2 defa		14		2,57		
3 defa		8		3,87		
4 defa		17		3,52		
Katılmadım		5		2,20		
Toplam		48		3,08		

Tablo 27 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Okul Koruma Derneği Gelirlerinden; “Çevre düzenlemesi giderlerini karşılamak için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “Hizmet–İçi Eğitim, Seminer vb. etkinliklere katılım” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans (N)** ve **düzeyler (X)** olarak gösterilmiştir. Buna göre Hizmet–İçi Eğitim, Seminer vb. etkinliklere 3 defa katılan yöneticiler **X= 3,87 Çoğu Zaman** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; Hizmet–İçi Eğitim, Seminer vb. Etkinliklere katılma sayılarına paralel olarak yöneticilerin kaynak sağlama ve bu kaynaktan çevre düzenlemesi giderlerini karşılama oranları artmakla birlikte, bu etkinliklere katılmayanların Okul Koruma Derneği Gelirlerini bu tür giderler için kullanamadıkları sonucu çıkmaktadır.

Tablo 28: Okul Koruma Derneği Gelirlerinden; “Yoksul Öğrencilere Yardıma Yönelik Giderleri Karşılamak İçin: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru A 12: Yoksul öğrencilere yardıma yönelik giderleri karşılamak için:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	19,57	4	4,89	3,16	,023
	Gruplar içi	66,40	43	1,54		
	Toplam	85,97	47			
Hizmet–İçi Eğitime Katılma		N		X		
1 defa		4		4,75		
2 defa		14		2,92		
3 defa		8		4,00		
4 defa		17		3,70		
Katılmadım		5		2,40		
Toplam		48		3,47		

Tablo 28 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Okul Koruma Derneği Gelirlerinden; “Yoksul öğrencilere yardıma yönelik giderleri karşılamak için: ne ölçüde

yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “Hizmet-İçi Eğitim, Seminer vb. etkinliklere katılım ” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans (N)** ve **düzeyler (X)** olarak gösterilmiştir. Buna göre Hizmet-İçi Eğitim, Seminer vb. etkinliklere 1 defa katılan yöneticiler **X= 4,75 Her Zaman** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuç; Hizmet-İçi Eğitim, Seminer vb. etkinliklere 1 defa katılan yöneticilerin Yoksul öğrencilere yardımda, Okul Koruma Derneği Gelirlerinden başka gelir kaynağı bulamadıkları için her zaman kullanmalarına rağmen, hiç katılmayan yöneticilerin bu tür giderlere daha az kaynak ayırabildiklerini göstermektedir.

Tablo 29: Genel Bütçeden Sağlanan Gelirlerinden; “Sözleşmeli Olarak Tutulan Öğretmen, Sekreter, Güvenlik Görevlisi vb. Giderlerini Karşılama İçin: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru C 13: Dışarıdan Sözleşmeli Olarak Tutulan Öğretmen Eğitici, Sekreter, Güvenlik Görevlisi vb. Giderleri karşılamak İçin:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	15,33	4	3,83	3,88	,009
	Gruplar içi	42,47	43	,988		
	Toplam	57,81	47			
Hizmet-İçi Eğitime Katılma		N		X		
1 defa		4		2,00		
2 defa		14		1,64		
3 defa		8		1,25		
4 defa		17		1,11		
Katılmadım		5		3,00		
Toplam		48		1,56		

Tablo 29 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Genel Bütçeden Sağlanan Gelirlerinden; “Sözleşmeli Olarak Tutulan Öğretmen Eğitici, Sekreter, Güvenlik

Görevlisi vb. Giderleri karşılamak İçin: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “Hizmet–İçi Eğitim, Seminer vb. etkinliklere katılım” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans (N)** ve **düzeyler (X)** olarak gösterilmiştir. Buna göre Hizmet–İçi Eğitim, Seminer vb. etkinliklere katılmayan yöneticiler **X= 3,00 Ara sıra** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuç; Hizmet–İçi Eğitim, Seminer vb. Etkinliklere katılmayan yöneticilerin, diğer yöneticilere oranla bu tür giderleri karşılamak için diğer kaynaklardan daha az yararlanabilmeleri nedeniyle; bu tür giderleri için Genel Bütçeden kaynak sağlamayı beledikleri yönünde düşündürmektedir.

Tablo 30: Genel Bütçeden Sağlanan Gelirlerinden; “Bilgisayar, TV,VCD, Tepe Göz, Daktilo, Fotokopi Makinesi,vb. Cihaz Alımına Yönelik Giderlerini Karşılama İçin: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru C 15 : Bilgisayar, TV,VCD, Tepe Göz, Daktilo, Fotokopi Makinesi,vb. cihaz alımı giderleri için:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	9,27	4	2,31	5,14	,002
	Gruplar içi	19,39	43	,451		
	Toplam	28,66	47			
Hizmet–İçi Eğitime Katılma		N		X		
1 defa		4		2,00		
2 defa		14		1,07		
3 defa		8		1,25		
4 defa		17		1,11		
Katılmadım		5		2,40		
Toplam		48		1,33		

Tablo 30 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Genel Bütçeden Sağlanan Gelirlerinden; “Bilgisayar, TV, VCD, Tepe Göz, Daktilo, Fotokopi Makinesi vb. cihaz alımına yönelik giderler için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “Hizmet–İçi Eğitim, Seminer vb. etkinliklere katılım ” değişkenine göre verdikleri

İçi Eğitim, Seminer vb. etkinliklere katılım ” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans** (N) ve **düzeyler** (X) olarak gösterilmiştir. Buna göre Hizmet-İçi Eğitim, Seminer vb. etkinliklere katılmayan yöneticiler **X= 2,40 Çok Az** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuç; Hizmet-İçi Eğitim, Seminer vb. Etkinliklere katılmayan yöneticilerin, diğer yöneticilere oranla bu tür giderleri karşılamak için diğer kaynaklardan daha az yararlanabilmeleri nedeniyle; bu tür giderleri için Genel Bütçeden kaynak sağlamayı beledikleri yönünde düşündürmektedir.

Tablo 31: Öğrencilerden toplanan, Eğitime Katkı Payı Gelirlerinden; “ Elektrik Giderlerini Karşılama İçin: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru D 1: Elektrik Giderlerini Karşılama İçin:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	18,06	4	4,51	3,10	,025
	Gruplar içi	62,60	43	1,45		
	Toplam	80,66	47			
Hizmet-İçi Eğitime Katılma		N		X		
1 defa		4		1,75		
2 defa		14		2,21		
3 defa		8		2,25		
4 defa		17		3,00		
Katılmadım		5		1,00		
Toplam		48		2,33		

Tablo 31 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Öğrencilerden toplanan, Eğitime Katkı Payı Gelirlerinden; “Elektrik Giderlerini Karşılama İçin: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “Hizmet–İçi Eğitim, Seminer vb. etkinliklere katılım” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans (N)** ve **düzeyler (X)** olarak gösterilmiştir. Buna göre Hizmet–İçi Eğitim, Seminer vb. etkinliklere 4 defa katılan **X= 3,00 Ara sıra** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; Hizmet–İçi Eğitim, Seminer vb. Etkinliklere katılma oranı arttıkça elektrik giderlerinin Eğitime Katkı Payı Gelirlerinden karşılanma oranı da artmaktadır. Bunun nedeni yöneticilikteki bilgi ve deneyim arttıkça giderlerin çeşitli kaynaklardan karşılanma becerisinin de arttığı şeklinde düşünülmektedir.

Araştırmaya Katılan Yöneticilerin, Okullarındaki Yönetici Sayısı Değişkenine Göre Varyans Analizi Bulguları ve Yorumu Aşağıda Verilmiştir:

Tablo 32: Okul Koruma Derneği Gelirlerinden; “Elektrik Giderlerini Karşılama İçin: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru A 1: Elektirik giderlerini karşılama için:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	20,47	3	6,82	2,93	,044
	Gruplar içi	102,33	44	2,32		
	Toplam	122,83	47			
Okullarındaki Yönetici Sayısı		N		X		
1		2		2,00		
2		8		2,37		
3		24		3,70		
4 ve daha fazla		14		2,50		
Toplam		48		3,06		

Tablo 32 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Okul Koruma Derneği Gelirlerinden; “Elektirik giderlerini karşılamak için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz ?” sorusuna, “**Okullarındaki Yönetici Sayısı**” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans** (N) ve **düzeyler** (X) olarak gösterilmiştir. Buna göre **Okullarındaki Yönetici Sayısı** 3 tane olan yöneticiler **X= 3,70 Çoğu Zaman** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; Okullarındaki Yönetici Sayısı arttıkça Okul Koruma Derneği Gelirlerinden yararlanma oranlarının da arttığı görülmektedir. Yönetici sayılarında ki artışa paralel olarak yönetim sorunlarının azalması kaynak sağlama oranında ve giderleri karşılama oranında artışın nedeni olabilir.

Tablo 33: Okul Koruma Derneği Gelirlerinden; “Su Giderlerini Karşılamak İçin: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları

Soru A 2: Su giderlerini karşılamak için:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	33,43	3	11,14	5,06	,004
	Gruplar içi	96,87	44	2,20		
	Toplam	130,31	47			
Okullarındaki Yönetici Sayısı		N			X	
1		2			1,00	
2		8			1,87	
3		24			3,50	
4 ve daha fazla		14			2,00	
Toplam		48			2,68	

Tablo 33 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Okul Koruma Derneği Gelirlerinden; “Su giderlerini karşılamak için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “**Okullarındaki Yönetici Sayısı**” değişkenine göre verdikleri yanıtların

yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans** (N) ve **düzeyler** (X) olarak gösterilmiştir. Buna göre **Okullarındaki Yönetici Sayısı** 3 tane olan yöneticiler **X= 3,50 Çoğu Zaman** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; Okullarındaki Yönetici Sayısı arttıkça Okul Koruma Derneği Gelirlerinden yararlanma oranlarının da arttığı görülmektedir. Yönetici sayılarındaki artışa paralel olarak yönetim sorunlarının azalması kaynak sağlama oranında ve giderleri karşılama oranında artışın nedeni olabilir.

Tablo 34: Okul Koruma Derneği Gelirlerinden; “Yakıt Giderlerini Karşılama İçin: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru A 4: Yakıt giderlerini karşılama için:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	39,51	3	13,17	7,26	,000
	Gruplar içi	79,73	44	1,81		
	Toplam	119,25	47			
Okullarındaki Yönetici Sayısı		N		X		
1		2		1,00		
2		8		1,12		
3		24		3,25		
4 ve daha fazla		14		1,78		
Toplam		48		2,37		

Tablo 34 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Okul Koruma Derneği Gelirlerinden; “Yakıt giderlerini karşılama için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “**Okullarındaki Yönetici Sayısı**” değişkenine göre verdikleri

yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans (N)** ve **düzeyler (X)** olarak gösterilmiştir. Buna göre **Okullarındaki Yönetici Sayısı 3** tane olan yöneticiler **X= 3,25 Ara sıra** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; Okullarındaki Yönetici Sayısı arttıkça Okul Koruma Derneği Gelirlerinden yararlanma oranlarının da arttığı görülmektedir. Yönetici sayılarındaki artışa paralel olarak yönetim sorunlarının azalması kaynak sağlama oranında ve giderleri karşılama oranında artışın nedeni olabilir.

Tablo 35: Özel İdare Bütçesinden Sağlanan Gelirlerinden; “Elektrik Giderlerini Karşılama İçin: Ne Ölçüde Yararlanıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Görüş Farklılıkları:

Soru B 1: Elektrik giderlerini karşılama için:	Kaynak	Kareler Toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	P
	Gruplar arası	16,07	3	5,35	3,28	,029
	Gruplar içi	71,83	44	1,63		
	Toplam	87,91	47			
Okullarındaki Yönetici Sayısı		N		X		
1		2		1,00		
2		8		2,50		
3		24		2,87		
4 ve daha fazla		14		3,64		
Toplam		48		2,95		

Tablo 35 incelendiğinde, araştırmaya katılan yöneticilerin, Özel İdareden Sağlanan Gelirlerden; “Elektrik giderlerini karşılama için: ne ölçüde yararlanıyorsunuz?” sorusuna, “**Okullarındaki Yönetici Sayısı**” değişkenine göre verdikleri yanıtların yapılan **varyans** analizi sonucunda **P<0.05** düzeyinde anlamlı bir farklılık

olduğu belirlenmiştir. Farklılık gösteren bu görüşler, tabloda **frekans (N)** ve **düzeyler (X)** olarak gösterilmiştir. Buna göre **Okullarındaki Yönetici Sayısı 4** tane olan yöneticiler **X= 3,64** **oğu zaman** düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

Bu sonuca göre; Okullarındaki Yönetici Sayısı arttıka İl zel İdaresi Bütçesinden kaynak sağlama yeteneğinin de arttığı görülmektedir. Yönetici sayılarındaki artışa paralel olarak yönetim sorunlarının azalması kaynak sağlama oranında ve giderleri karşılama oranında artışın nedeni olabilir.